

İŞÇİNİN SESİ

YIL: 20 SAYI: 458 | TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ MERKEZ YAYIN ORGANI | OCAK 1998

Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşin! Karkeren Hemû Welatan Yekbîn! İşçiler Silahlanın, Devrime Hazırlanın! Karker Xwe Bi Çek Bikin, Ji Şareşê Re Amade Bikin!

'AVRUPA BİRLİĞİ' KAPILARINI, 'VİYANA' KAPILARI MI SANDINIZ?

TC DEVLETİ YÖNETİCİLERİ OSMANLI ZİHNİYETİNDEN KURTULAMAMIŞLARDIR!

UMUT GAZİOĞLU

Türkiye, Avrupa Birliği listesinde 11 Doğu Avrupa ülkesi olarak adlandırılan, eski sosyalist deneyimli ülkelerin ardına konuldu.

Türkiye AB'ye üyelik koşullarının hanisini tam olarak yerine getirmiştir ki, AB kapılarını zorluyor? Yoksa Osmanlı'nın fetih zihniyetli davranışı ve 65 milyonluk nüfus gücü gösterişiyle bu kapıları, Viyana kapıları mı sanıyor?

TC Devleti olarak, bir yandan Kürdistan'da kirli savaşı en kanlı biçimde sürdürecek; 2 milyona yakın yoksul Kürt emekçisini zorunlu göçe zorlayacak ve on binlerce Türk ve Kürt insanını öldüreceksin. Yönetimini beğenmeyen ve aykırı siyasal inançtaki devrimcileri, hatta demokratları hapislerde çürüteceksin, faili meçhul cinayetlerle yok edeceksin. Çetelerle birlikte ülkeyi yönetecek, uyuşturucu paralarıyla savaş ekonomisini destekleyerek toplumsal barışı önleyeceksinÖte yanda, burjuva demokrasisini hayata geçirmiş, insan haklarına, düşünce özgürlüğüne saygılı AB'nin seni kabul etmesini isteyeceksin.

Beklediğimiz, yönetim kaosu içindeki Türkiye'de Sol'un canlanarak, devrimci komünistlerin birleşip silkinmesi ve kitleleri peşlerine takmasıdır. Milyonları sokağa dökmesidir...

Türkiye, 1960'lı yıllarda yapılan başvuru sonucu kotarılan bir anlaşmayla aday adaylığı çerçevesine alınmış ve 1990'nın ortalarında ise Avrupa Gümrük Birliği'ne sokulmuştu. Avrupa Birliği'nin kendi çıkarları kapsamında Gümrük Birliği statüsüne alındığı zaman Türkiye'de büyük başarı yaygarası kopartıldı. Türkiye burjuvazisinin Amerikan patentli zembille DYP'nin başına indirip, sonra da ülkenin başına getirdiği –ki şimdi geldiği yere geri paketlemenin yollarını arıyor ama bir türlü başaramıyor- Tansu Çiller, bunu geniş çapta iç siyaset malzemesi olarak kullandı. Avrupa Birliği adaylığı için yakılmış yeşil ışık olarak sundu.

Oysa Türkiye'nin öyle çok fazla yararına olmayan bu statü bile, Kıbrıs ve Ege'de verilmiş çok büyük ödünler sayesinde olmuştu. Çiller'in büyük yalancılığı, Avrupa Birliği'nde de tescil edilince, hafif aralanmış kapı kapatıldı ve yeşil ışık yakılmadan söndürüldü. Türkiye, 11 Doğu Avrupa Ülkesi olarak adlandırılan, Çekoslovakya'dan ayrılma 2,5 milyon nüfuslu Slovakya dahil, eski Sosyalist deneyimli ülkelerin ardına konuldu. Bunların alelacele Avrupa Birliği'ne aday ülkeler statüsüne sokulmasının gerçek nedenine daha sonra değineceğiz. Avrupa Birliği ülkelerinin kendi öznel çıkarlarının doğrultusunda çifte standart kullandıkları kesin. Ama gözardı edilmeyecek bir gerçek var: Avrupa Birliği ülkelerinde burjuva demokrasisi bütün kurumlarıyla işlemektedir.

1993 Kopenhag zirvesinde AB'ne girebilme koşulları Siyasi, Ekonomik ve Uyum gibi üç ana ölçüte bağlanmıştı. 'Kopenhag Ölçütleri' diye adlandırılan, koşulları şöyle özetleyebiliriz:

a) Ülkede demokrasiyi; hukuk üstünlüğü, insan hakları ve azınlık haklarına saygıyı güvence altına alan kuruluşlar yerleşmiş mi?

b) Ülke istikrarlı piyasa ekonomisine sahip mi? AB ülkelerinin rekabetine dayanabilecek kapasitesi var mı?

c) Siyasi birlik, ekonomik ve parasal birlik de dahil olmak üzere, hedeflere ve bu alanlarda kazanılmış haklara uyum gücü var mı?

Türkiye bu koşulların hangisini tam olarak yerine getirmiştir ki, Avrupa Birliği kapılarını zorluyor? Yoksa Osmanlı'nın fetih zihniyetli davranışı ve 65 milyonluk nüfus gücü gösterişiyle bu kapıları, Viyana kapıları mı sanıyor? Sürekli büyüklük taslamakla, kendilerini aşağıladıklarının farkına varmayan MGK'sı ve Başbakanıyla TC yöneticileri, Osmanlı zihniyetinden kurtulamamıştır. Padişahlar fetih seferlerine çıkmadan önce Anadolu'da yaşayan, kendi şeriat inanç ve düşüncelerine ters olan Alevi inançlı halkların binlercesini, 'dirlik ve birlik bozucular, kaçgınlar, rafızi-kızılbaş' nitelemeleriyle keserdi. Başkaldırı potansiyelini kırmak için. Aynı zamanda bu kırımlar, fethe gideceği ülkelere de gözdağı olurdu.

Şimdi de TC Devleti olarak, bir yandan Kürdistan'da kirli savaşı en kanlı biçimde sürdürecek; 3 binin üzerinde köyü başaltacak, 2 milyona yakın yoksul Kürt halkını, Kürt emekçisini zorunlu göçe zorlayacak ve on binlerce Türk ve Kürt insanını öldüreceksin. Seninle aynı düşünmeyen, yönetimini beğenmeyen ve aykırı siyasal inançtaki devrimcileri, komünistleri ve hatta demokratları hapislerde çürüteceksin, faili meçhul cinayetlerle yok edeceksin. Cinayet ve mafya çeteleriyle birlikte ülkeyi yönetecek, uyuşturucu paralarıyla savaş ekonomisini destekleyerek toplumsal barışı önleyeceksin... Öte yanda, burjuva demokrasisini hayata geçirmiş, insan ve azınlık haklarına, düşünme ve yazma özgürlüğüne saygılı AB ülkelerinin seni kabul etmesini isteyeceksin. Bu ülkelere kuru sıkı tehditlerle, atıp tutmalarla gözdağı veremezsin ki!

Avrupa Kapitalizmi Doğu Avrupa ülkelerinde Sosyalist partilerin iktidarı ele geçirmemesi için her türlü engellemeyi yapacaktır

"Altı ay içerisinde AB, Türkiye'yi 11 ülkenin önüne geçirmezse ilişkimizi keseriz" tehtidi hiçbir işe yaramaz. Doğrudur, Doğu Avrupa ülkelerinin pek çoğu Kopenhag Ölçütleri'ne uygun değildir. Avrupa Birliği ülkeleri, kapitalizmin ikiyüzlülüğünü gösterip, bunları kısa dönem içerisinde AB'ne sokma niyetini açığa vurmuştur.

Türkiye kendisini, birçok yönlerden ilerisinde bulunduğu bu ülkelerle kıyaslarken, unuttuğu ya da göremediği bir durum var: İleri Avrupa kapitalizmi, sosyalist deneyimli Doğu Avrupa ülkelerinde sosyalist partilerin gelişip büyüyerek iktidarı ele geçirmemesi için her türlü engellemeyi yapacaktır. Yine bu ülkelerde liberal ekonominin, rekabet gelişiminin önünü açıcı her türlü girişim ve yardımda bulunmaya hazırdır. Buralar Avrupa kapitalizminin, ABD'ye kaptırmak istemediği yeni pazarlardır. Hatta sömürü alanlarıdır da diyebiliriz. Öyle burjuva yazarlarından pek çoğunun yazdığı gibi, Hristiyan oldukları için onları Türkiye'nin önüne geçirmediler. Türkiye'yi de Müslüman ülke olduğu için Lüksemburg kararlarıyla dışlamadılar. 'İşkenceci ülke' utancını da yüzüne vurarak, yukarıda özellikle 'a' maddesinde belirtilen siyasi ölçütten sınıfta bırakıp, 11 ülkenin ardına attılar. Ayrıca, kapitalist dünya onları, kuruluş amacı ortadan kalkmış NATO'ya da sokacaktır.

Farklı tepkiler neyi gösteriyor?

TC yöneticilerinin tepkileri farklı oldu. Başbakan ABD'ne giderken Lüksemburg'ta, sonradan özür dilediği koalisyon ortaklarına bile haber vermeden restini çekti. Özel olarak çağrılı bulunduğu Avrupa Birliği Konferansı'na gitmeyi reddettiği gibi, çok sert bir biçimde 6 aylık süre tanıdı sorunun çözümü için. Çünkü kafasında bu süreyi kapsayan bir iç siyaset planı vardı. Bu plana göre: Anayasa Mahkemesince RP kapatılacak. Ocak ayı içerisinde Danıştay Parsadan'ı mahkum edince, Çiller Yüce Divan'a gidecek ve DYP'nin başına ılımlı biri gelip DTP-DYP bütünleşmesi gerçekleşecek. Böylece, koalisyonun sandalye sayısı 300'ü aşınca, CHP desteğinden kurtulup rahatlayacak. Arkasından Cumhurbaşkanlığı seçimiyle birlikte ANAP-DYP birleşecek. Altı ay içinde bunlar gerçekleşmezse seçime gidilecek. (M. Sarıkaya, *Hürriyet*, 21 Aralık 1997) Her iki durumda da AB'ne bu tür onur kurtarıcı bir çıkışla(!), oy ve prestij arttırılacak.

2 Ocak 1998 tarihli *Hürriyet* gazetesinde kendisiyle yapılan bir röportajda ise Cumhurbaşkanı şöyle söylüyordu:

"Lüksemburg Zirve kararından sonra hiç kimsenin 'Türkiye batıyla ilişkisini kesiyor mu?' gibi birşey düşünmemesi gerekir. Türkiye her zaman olduğu gibi Batı ülkeleriyle ilişkilerini devam ettirecektir... Ancak Türkiye'ye haksızlık yapılmasına da hiçbir zaman göz yumamayız Lüksemburg kararı Türkiye'nin beklentilerine uymamaktadır. Türkiye kimsenin üstüne yük değildir. Biz yardım değil, barış için, insanlık için dünyadaki sorunların ortadan kaldırılması için ortaklık teklif ediyoruz... Türkiye pek çok sıkıntıya rağmen ekonomik gelişmesini sürdürmeye devam ediyor. 1997 yılında %6'lık büyüme hızına ulaşmıştır. Ekonomik hayatımıza her gün yeni tesisler kazandırılmıştır. Türkiye ihracatının %90'ı sanayi ürünüdür. Türkiye 5 kıtaya, 130 ülkeye ürün satmaktadır. İleri ülkelerle rekabet gücü olan bir endüstri kurmuştur, ülke sınırlarını aşan bir teşebbüs gücüne sahiptir..."

Türkiye hakkında pembe tablolar çizmekte üzerine bulunmayan ve "Böyyük Türkiye!" deyiminin yaratıcısı Demirel için insan değil, emek değil, sadece sermaye ve ülke sınırlarını aşan girişimci-yatırımcı önemlidir. Demokrasi de bu bir avuç yüksek burjuvazi, sanayi burjuvazisi için vardır. Türkiye'nin ileri ülkelerle rekabet gücü olan endüstrisinden gururla söz eden Demirel, Avrupa Birliği ülkelerinde kişi başına düşen ortalama gelirin 10 bin dolar olmasına karşın, Türkiye'de 3 binden aşağı olduğuna hiç değinmiyor. Ekonomik büyüme hangi koşullarda olursa olsun, ister %100'e yaklaşan enflasyonla, ister trilyonları aşan dış borçlarla ya da mafya çetelerinin uyuşturucu parası, kayıt dışı sermayesiyle –ki bir yıllık ülkeden geçen uyuşturucu ticaretinin cirosu 55 milyar dolar, Türkiye bütçesi kadar- olsun, Demirel için farketmiyor. Herşey 'Böyyük Türkiye!' için...

DSP'li Dışişleri Bakanı İsmail Cem ise, "AB'deki Yunan oyununu bozduk"diye başlıyor *Hürriyet*'teki (3 Ocak 1998) röportajında. Nasıl bozmuşlar? Cem'e göreYunanlılar hesaplarını, Türkiye'nin Lüksemburg karar-

İÇİNDEKİLER

İşte size "üç haramiler"!

larına tepki gösteremiyeceği üzerine kurmuşlar. Tepki gösterince de hesapları bozulmuş. Oysa ortalarda bir yerde:

"Maalesef o koca koca sanayi ülkeleri bir şekilde Yunanistan tarafından siyasi esir alınabiliyor. Yunanistan veto kullanıyor, vetoyla tehdit edebiliyor" diye konuşuyor. Cem ayrıca Türkiye' nin nasıl kazançlı çıktığını ise şöyle açıklıyor:

"Avrupa ile ilişkilerde karamsarlığa yer yok. Çünkü bundan önceki hükümetlerin bıraktıkları noktanın ilerisindeyiz. AB Komisyonunun 6 ay önceki 'Agenda 2000' raporunda AB'nin genişlemesinde yalnızca 11 ülkeye yer veriliyor ve Türkiye sayılmıyordu. Lüksemburg kararında ise Türkiye de ekleniyor. Bu önemli bir kazançtır. Ayrıca Türkiye için özel bir katılım stratejisi uygulanıyor. Bu da ileri gittiğimiz bir noktadır..."

TC Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Dışişleri bakanı AB ülkelerinin Lüksemburg kararını, Türkiye'ye haksızlık yapıldığı dışlandığı, beklentilerine uymadığı ve Türkiye'nin kazançlı çıktığı gibi değişik biçimlerde yorumlamasını değerlendirebilirseniz, değerlendirin!...

YILMAZ'IN ABD GEZİSİ VE ÖTESİ

Başbakan Yılmaz'ın, Lüksemburg kararına karşı sert demecinin ardından 19 Aralık ABD gezisi, kimilerince sadece AB'ni şikayet ve Clinton'dan destek talep etme olarak değerlendirildi. Gerçekte çok önceden alınmış bir randevunun gerçekleştirilmesiydi. Ancak AB'ni şikayet de sözkonusu olmadı değil. Hatta daha da ileri gidip, Avrupa ülkelerinden almayı planladığı Airbus'ları iptal ederek, Amerikan Boeing'leri ısmarladı Yılmaz. Ancak arzu ettiği tam destek yerine vaad ve AB'ye karşı itidal tavsiyesi aldı ve yelkenleri indirdi; yanlış hareket ettiğini itiraf etti. Yılmaz'ın ABD yönetimiyle görüşmesi ve hüsn-ü kabulünde, kendisine "seçkin liderlik" ödülü veren Yahudi lobisi aracılık etti. Bunun için de DTP İstanbul milletvekili iş adamı yahudi kökenli Cefi Kamhi'yi kullandı. Başkan Clinton ve Dışişleri Bakanı Madelein Albright'la görüşmeler yapan Yılmaz istediklerini tam elde edemedi. Washington Yılmaz'dan liderliğini somut icraatlarla kanıtlamasını bekliyor, Clinton kendisinden 'insan hakları' konusunda somut adım atmasını istiyor.

Yılmaz'ın bu gezisindeki en büyük amacı, ABD yönetimini IMF'in üzerine gönderip yumuşatmasını sağlamaktı. Bu geziyi izleyen *Hürriyet*'ten (22 Aralık 1997) Sedat Ergin bu konuda şu bilgiyi vermektedir:

"Yılmaz'ın Kasım başındaki oyun planı, IMF ile 3 yıllık istikrar programını esas alan bir stand-by anlaşmasını en geç Aralık ortasında sonuçlandırıp, bunun ardından Beyaz saraya adım atmaktı. Bu senaryo tersyüz olmuş durumda. Çünkü IMF'le görüş ayrılıkları sürüyor ve Yılmaz'ın açıklamasına göre anlaşma muhtemelen Mart ayına sarkacak. Bunun nedeni IMF'in, üç yıllık bir program için bile hükümetin kabul edemiyeceği ölçülerde sıkı bir disiplin öngörüyor olması. Yılmaz teknik düzeyde getirilen bu acı reçeteyi, IMF'in üst kademelerini ikna ederek yumuşatmaya çalışıyor. İşte bu noktada Başbakan ABD yönetimini, 'IMF ile konuşun, bu teknik bakışlarını yumuşatsınlar' diyerek, IMF'in üzerine sevketmeye çalıştı. Hazine Bakanı Robert Rubin, Yılmaz'a bu konuda destek verdi. Bu destek vaadi Beyaz Saray tarafından basına da açıklandı."

ABD yönetimi, AB'ne üye olma konusunda destek vereceğini ve AB başkentlerine yoğun telkinlerde bulunacağını söylerken, Yılmaz'ın kendisinden de Kıbrıs ve Türk-Yunan sorunlarının çözümüne yardımcı olmasını istedi. Bu AB'nin isteğinden çok daha farklıydı. AB'nin Kıbrıs konusundaki istek ve yaptırımlarına Demirel sert, tehditkar bir dille karşılık veriyor sözü edilen röportajda:

"Çeşitli uyarılarımıza rağmen AB uluslararası anlaşmaları hiçe sayarak. Lüksemburg zirvesinde, Güney Kıbrıs Rum yönetimiyle, tam üyelik müzakereleri başlatma kararı almıştır. Bu tutum Kıbrıslı Rumların tahrikkar politikalarına cesaret vermeye devam etmektedir. S300 füzeleri de bu bağlamda çok önemlidir. Doğu Akdeniz' de stratejik dengenin değiştirilmesine yönelik adımlar, bölge barışı ve istikrarı açısından tehdit oluşturmaktadır. Biz dünya kamuoyuna duyurduğumuz tedbirleri peydерpey uygulayacağız. Bunun sorumluluğu tamamen AB'ne aittir."

Cumhurbaşkanın bu sözleri, Kuzey Kıbrıs'ın hemen Türkiye' yle entegrasyonunu başlatılabileceği ve S300 füzelerinin konuşlandırıldığı an vurulacağını anlatıyor. AB Güney Kıbrıs konusunda inatçı tutumunu sürdürdüğü takdirde, Yunanistan'ı gözden çıkarıyor ve Ege ve Akdeniz'deki Türk-Yunan sıcak çatışmasından yararlar umuyor demektir. Bu durumda ABD yönetiminin, Kıbrıs ve Türk-Yunan sorunlarının çözümüne yardımcı olması önerisine Yılmaz nasıl karşılık verecektir? Yunanistan'ın nüfusu kadar Yunan asıllı vatandaşı bulunan ABD'nin de Türkiye'den yana tavır alması beklenemez.

Bu arada ABD Dışişleri Bakanının Yılmaz'a RP'ni kapatmayınız telkininin anlamı neydi? Demokrasiye inanmayan ve varlığını kabul etmeyen bir siyasal düşüncenin, yaşamak için demokrasiden yararlanmaya hakkı var mıdır? Yılmaz'ın: "O benim sorumluluğumu aşar, yasaların bileceği şey"demesine rağmen, Anayasa Mahkemesi'nin karara varması geciktirilerek Yekta Güngör Özden'in emekliye ayrılmış olmasının, bu telkinle bir ilgisi var mıdır? ABD'nin Ortadoğuda 'ılımlı İslam kuşağı' yaratma politikasının yansıması mıdır? İlk anda aklımıza takılan sorulardır.

BU HÜKÜMET GİDİCİ DEĞİL, UZUN SÜRELİ PLAN VE PROGRAMLARLA YENİ BAŞLANGIÇLAR YAPIYOR

ANASOL-D hükümeti koalisyon ortakları 3 Ocak günü bir özeleştiri toplantısı yaptılar. Parti başkanlarıyla birlikte her partinin ikişer bakanı da toplantıya katılmıştı. Ecevit'in önerisiyle yapılan bu toplantı aslında bir güven tazelemeydi. Neden böyle bir toplantıya gerek duyulmuştu? Nedeni açık: Başbakan sık sık tek parti hükümetinin başındaymış gibi hareket ediyor. Kendisi ve partisinin görüşlerini hükümetinmişçesine açıklıyor. Ortaklarına danışmadan işler yapıyor. Seçim yatırımı sayılacak çıkışlarda bulunuyor. Güneş Taner gibi bazı ANAP'lı bakanların yetki ve sorumluluklarını aşan demeçler vermesine engel olamıyor ya da olmuyor vb.. İşte bütün bunlar irdelendi ve 6 aydır hükümetin nelerle uğraştığı tartışılıp, bir yıllık program yapıldı.

Hükümetin hep uzun vadeli çerçeveler içindeki programlara imza atması, gidici olmadığını gösteriyor. Bilindiği gibi IMF ile de 3 yıllık bir program üzerinde anlaşma zemini aramaktadır. Bu toplantıda Ecevit ve Cindoruk Başbakan Yılmaz'a sundukları beş isteği de kabul ettirdiler:

1) Yeni bir programı uygulamaya koyalım.

2) Özelleştirmeye hız verelim.

3) İnsan haklarında Anayasayı da kapsayacak değişikliklere gidelim.

4) Bakanlar Kurulu'nda kararlaştırılmayan konularda bakanlar görüş açıklamasın.

5) Yolsuzluklara, kendi içimizde de olsa, olanak tanımıyalım.

Bu Hükümetin Görevi Sermayeyi Yüceltip Korumak, Emeği Sömürüp Emekçiyi Ezmek

Bu toplantıyla güven tazeleyen Koalisyon ortakları, uzun döneme yeni bir başlangıç yaptılar. Altı ay önce de sonu gelmeyen böyle bir başlangıç yapılmıştı. Susurluk çetelerini ortaya çıkaracağız, sorumluları adalete göndermezsem "bana başbakanlık haram olsun" diyen Yılmaz, helalı-haramı birbirine karıştırmış havanda su dövüyor. Enflasyon 1997 sonunda yüzde 99,1'e ulaşmıştı. Fiyatları yılbaşından itibaren altı ay donduracağı ve vergi adaleti sağlayacak, zengin-yoksul uçurumunu kapatacak reformu en kısa zamanda gerçekleştireceği yalanlarını patlatan ANASOL-D hükümeti, yüzsüzlüğünü bir daha kanıtladı. Sermayeyi 'kaçar' bahanesiyle vergilendirmeye asla cesareti yok; yoksul memura, işçiye gücü yetiyor, emeğe vergi kesiyor. Maaşları enflasyona göre artıracağı sözü veren hükümet, 1998 bütçesinde yüzde 10'luk katsayı artışını bile çok gördü. MGK ve sanayi burjuvazisinin hükümeti, görevini tam yerine getiriyor: Sermayeyi yüceltip korumak, kollamak ve emeği sömürmek. Emekçiyi ezip, pestilini çıkarmak.

Sivil ve askeri çetelere dokunmak değil, adlarını bile ağızlarına almıyorlar. Onlar kendi aralarında birbirlerini cezalandırıyor ve yollarına devam ediyorlar. Ağar ve Bucak'ın dokunulmazlıkları laf olsun diye kaldırıldı. Mahküm edilseler bile 'ilahlar kurban istediği için' olacak. Ağar açık konuşuyor: "Şu yangını söndürün de nasıl söndürürseniz söndürün, deniyordu!"

Bazı Değişim ve Yenileştirme Girişimleri

ANASOL-D hükümetinin iki bakanlığında reform nitelikli bazı çalışmaların olduğu duyumları var. Gazeteler, "adliye silbaştan" ve "eğitimde Türk-İslam sentezi operasyonu" başlıkları altında verdiler. Adalet Bakanı Oltan Sungurlu, bütçeleri elverdiğince hızlı bir biçimde adliyede yenileştirme ve iyileştirme yapacaklarını söylüyor. Mahkemeler "hukuk ve ceza mahkemeleri" olarak ikiye ayrılacak ve kendi içinde uzman dairelere bölünecek. CMUK baştan sona yenilenecek Yeni İnfaz Yasası üzerinde komisyon çalışması sürmekte. Özellikle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından haklı olarak eleştirilen DGM'lerin askeri üyelerinin kaldırılması konusunda çalışmalar önemli. Ayrıca DGM'lerin görev alanı daraltılıyor..

Pankart asan, afiş yapıştıran gencecik liseli kızları acımasızca işkenceden geçiren ve 17-18 yıllara mahküm ettiren ve Türkiye'ye 'işkenceci ülke' damgasını vurduran faşist ceza ve infaz yasalarında, CMUK'ta yapılacak değişiklikler ve yenileştirmelerin boş çıkmayacağının hiçbir güvencesi yoktur.

Milli Eğitim Bakanı Hikmet Uluğbay'ın, ders programlarıyla ilgili gizli bir çalışma başlattığını öğreniyoruz. Talim ve Terbiye Kurulunun yürüttüğü operasyonun ilk adımı olarak, başındaki 'milli' ibaresi kaldırılarak, Tarih ve Coğrafya dersleri, 'Sosyal Bilgiler' adı altında birleştirildi. Tarihi, 'Orta Asya Türk Tarihi ile başlatan' ve 'en iyi Türk Müslüman Türk'tür' diyen anlayış terkediliyor. Program geliştirme çalışmalarına 1998 Bütçe konuşmasında değinen Milli Eğitim Bakanı, program içeriklerine, "bilimsel gelişmelerle öğrencilerin demokratik düşünce sistemini kazanmalarını sağlama amacının" yansıtıldığını duyurdu. Ders kitaplarından 'Türk-İslam Sentezi' ögelerinin ayıklanacağı ve bilimsel düşüncenin getirileceği vurgulanmaktadır. Yılların laik düşünceli gazetecisi Oktay Ekşi, konuyla ilgili olarak köşe yazısına şöyle başlıyor: "Atatürk ve İnönü dönemi okullarında okutulan ders kitaplarıyla şimdikiler arasında meğer dağlar kadar fark varmış da, bilmiyormuşuz." "En iyi Türk, müslüman Türktür" Türk-İslam sentezci anlayışın kitaplardan ayıklanmasına çok memnun görünüyor ama kendi gazetesinin başındaki "*Türkiye Türklerindir*" ibaresini kaldırmayı düşünmüyor. Herhalde yazdıkları ve söyledikleriyle uyuşmadığını da bilmiyor(!) Milli Eğitim Bakanlığında, 8 yıllık kesintisiz eğitim uygulamalarına uyumlu giden bu gelişmelerin, lafta kalıp kalmayacağını göreceğiz.

Asıl beklediğimiz ise, yönetim kaosu içindeki Türkiye'de Sol'un canlanarak, devrimci komünistlerin birleşip silkinmesi ve kitleleri peşlerine takmasıdır. Milyonları sokağa dökmesidir... ●

Bedir yoldaşın mezarı başında

Bedir yoldaşın en eski yoldaşlarından biri olan *A. Candan* yoldaşın konuşması:

BEDİR dünya komünistlerine örnektir

Yoldaşlar,

Çok üzgünüm ki, partimiz son yıllarda iki yoldaşını çok genç, daha verebilecekleri çok şey varken hastalıklardan yitirdi.

Ben, Bedir yoldaşı altmışlı yılların başlarında tanıdım ve önce dostluğumuz daha sonra da yoldaşlığımız yolun sonuna kadar sürdü. Burada şimdi çok kısa konuşacağımdan, sadece birkaç özelliğine değinebileceğim. Ama Bedir yoldaşımız hakkında söylenecek çok şey var.

En başta şunu söylebilirim ki, Bedir yoldaşta örnek bir komünistin özelliklerinin hepsi vardı. Bugün nasıl ki Che Guevara yoldaş örnek gösteriliyorsa, aynı şekilde diyebilirim ki Bedir yoldaş da kavga yoldaşlarımıza örnek olabilir ve olmalıdır.

Genç yaşlarından itibaren kitaplara ve teoriye olan tutkunluğu ölümüne kadar sürdü. Büyük bir işçi sınıfı aydını idi. Meselenin özünü kavramaya çalışırdı ve yaptığını inanarak yapardı.

Yaptığına inancı kararına sadık kalmasını getirmişti. İnandığına sadıktı. Partiye inanırdı ve partiye yüzde yüz sadıktı. İşte bu da onun en büyük özelliklerinden biriydi. Ve partiye sadakatı ölümüne kadar sürdü.

İyi bir liderdi. Bir liderde, yöneticide olması gereken birçok özelliğe sahipti. İyi bir dinleyici ve iyi bir öğretmendi. Başkalarını motive etmesini bilirdi. Sorunlarının üstüne giderdi. İyi bir plancıydı. Teknoloji ilerledikçe her türlü gelişmeyi izler ve kullanırdı. Bilgisayarlar günlük yaşantıya ilk girmeye başladığında, Bedir yoldaş hemen önlerdeydi.

Bütün bunların yanında son derece ince ruhlu bir yoldaştı, müziğe, sanata düşkünlüğü vardı.

Bedir yoldaşı tanıma şerefine varan yoldaşların, Bedir yoldaşı yeni nesillere anlatma görevi vardır. ●

İnanç, özveri, sabır ve ilkesellikle son gülen TKP olacak

YİRMİBİRİNCİ ÖZVERİ TAARUZU TKP'NİN ATILIM İÇİNDE OLDUĞUNU KANITLADI

YENİ ATILIMLARA YOLU DÖŞEDİ

Bu yılki Taaruzun iki önemli hedefi vardı: Haftalık bir yayın için propaganda - ajitasyon yapmak ve yayının ekonomik olanağını yaratmak. Bu görevleri başarılı bir şekilde sonuçlandırdık. Geçtiğimiz yılın toplam rakkamına, bu yıl dördüncü haftada ulaştık ve katılım bu yıl, geçen yılın iki katına yaklaştı.

Partimiz TKP'nin 21. Özveri Taaruzu yapılan bir toplantıyla sona erdi.

Taaruz geleneğinin, partinin güçlenmesinde, gelişmesinde ve düşmana karşı bilenmesinde oynadığı önemli rolü bugün bir kez daha kanıtladığımız için mutluyuz.

Bu yılki taaruzun iki önemli hedefi vardı: **Haftalık bir yayın** için propaganda - ajitasyon yapmak ve yayının ekonomik olanağını yaratmak. Bu görevleri başarılı bir şekilde sonuçlandırdık. İki küçük örnekle anlatmaya çalışırsak, geçtiğimiz yılın toplam rakkamına, bu yıl dördüncü haftada ulaştık ve katılım bu yıl, geçen yılın iki katına yaklaştı.

Taarruz döneminde bazı yoldaşlar gerek çalışmalarıyla gerek özverileriyle, eski ve yeni yoldaşlara örnek oldular. Onlara parti adına teşekkür etmek isteriz. Bu yoldaşlar, komünist çalışmasındaki teori ve pratiğin birbirinden ayrılamazlığını kendi pratikleriyle gösterdiler.

Komünistlerin, "ihtilale boş gecelerini değil, bütün ömrünü adamalısın diyen" ustanın yolunda yürümelerinin gerçekten önem taşıdığı bir dönemden geçiyoruz. Bugünün görev ve sorumlulukları dünden daha çok önem taşımaktadır. Ülkemizde varolan devrimci durum ya yeterince algılanmadı ya da yapılması gerekenler yapılamıyor. Bu nedenle de, devrimci örgütler halkın varolan tepkisini yeterince örgütleyemiyorlar.

Bu noktada dönüp kendimize de bakmalıyız. Emperyalizmin Zayıf Halkası olarak baktığımız Türkiye coğrafyasında nesnel koşulların olgunlaştığını uzunca bir süredir söylüyoruz ama yapılması gerekenleri yeterince yapmıyoruz, örgütü büyümesi gerektiği oranda büyütemmemişse bu bizim zaafımızdır. Bunları aşacağız

Partimiz, Özveri Taarruzu ile birlikte bir **ATILIM** dönemine girdi. Bu süreç, partinin gerek ideolojik, gerek ekonomik açıdan kendini yenilemeye başladığı bir dönemdir.

Geçmiş olumsuzlukların üzerine perde çekerken, onlardan ders almasını bilerek geleceğe adım atıyoruz. Bu nedenle de, bazı açılardan kendimizi şanslı görebiliriz. **Atılım**, başta kararlılık, davaya bağlılık, üstün bir sorumluluk ve bedel ödeme anlayışı içerisinde sürdürülemezse, beklenen başarı yerini hayal kırıklığı ve başarısızlığa bırakır. Bunun farkındayız.

Biz daha iyi yarınlar için mücadele bayrağını yükselttikçe, egemen sınıfın saldırıları daha da pervasızlaşarak sürmektedir. Bu da onların çaresizlik batağına gün be gün nasıl daha çok battıklarının bir göstergesidir. En küçük demokratik istemi bile zor yöntemiyle bastıran burjuvazi, ekmek için sokağa dökülen kadınlarımızı, demokratik istemler için üniversite kampüslerini dolduran öğrenci gençliği, daha insanca bir yaşam için alanları dolduran işçileri, emekçileri, gençleri, yaşlıları zorbalıkla susturamayacaktır. Emekçi sınıfların önderi olma azmindeki partimiz TKP' nin, sosyalizm bayrağını yükseltmesinin zamanıdır. **Bu görev** tarihi bir görevdir.

Türkiye'deki sol hareket ve partilerin devrim ve sosyalizm mücadelesinde bir araya gelmeleri can alıcı önem taşımaktadır. Solda birlik halk arasında güven yaratacağı gibi, düşmana da korku salacaktır.

Biz parti olarak, bulunduğumuz her bölgede bu tür birlikteliklerin kurulması için tüm enerjimizi ortaya koymalıyız. Çalışmalarımızda devrimci sorumluluk ve devrimci ahlak anlayışı ile hareket etmeyi ilke kabul edip bu anlayışı yerleştirmeliyiz. Dar gurupçu çıkarları savunanların karşısında durarak, bu birlikteliğin uzun ömürlü ve işlerliği olan bir yapılanmaya dönüşebilmesi için çalışmalıyız.

21. Özveri Taaruzu'nu uğurluyoruz ama 22'ncisine şimdiden hazırlanma bilinciyle çalışmalarımıza başlıyoruz.

Yeni dönem, birçok mücadeleye ve kavgaya gebe. Kavga için partimizi her yönüyle güçlendirelim.

Mücadelemize büyük bir ivme kazandıracak olan **haftalık yayın** için çalışmalarımızı hızlandıralım. TKP'yi ileriye taşıyacak önemli bir kaldıraç görevi görecek **haftalık yayın** için var gücümüzü ortaya koyalım. "Devrimci savaşım, devrimci özveri üstünde yükselir" belgisini, **devrimci özverinin de, devrimci savaşım üzerinde yükseleceğinin kanıtı yapalım.** ●

İkinci "Uluslararası Marksist-Leninist Mücadele" Konferansı Toplandı

Komünistler Her Yerde Her Platformda Günün Görevlerini Yükseltiyorlar

Çeşitli ülkelerin komünist partilerini ve Marksist-Leninist hareketleri biraraya getirmek ve Enternasyonal Birlik konusunu görüşmek amacıyla **İkinci Uluslararası Marksist-Leninist Mücadele Konferansı**, 8-10 Aralık 1997 tarihleri arasında Londra'da toplandı.

Aynı adla iki yıl önce gerçekleştirilen ilk konferansı düzenleyen bir gurup örgüt, birinci konferansın ardından bir editörler heyeti seçerek bülten çıkarma kararı almış. Bu bültenin bugüne kadar üç sayısı yayınlanmış durumda.

8 Aralık 1997 günü başlayan ve üç gün süren toplantı, konferans iç tüzüğünün görüşülmesiyle başladı. Tartışmalar sonucunda, gözlemci örgüt ve kişilerin söz hakkına sahip olmaları, ancak oy kullanmamaları kararı alındı. 1995-97 dönemini değerlendiren editörler raporunun okunmasıyla devam eden birinci gün oturumlarında, asıl olarak katılımcı örgütler kendi ülkelerindeki durumu ve işçi sınıfı mücadelesini değerlendiren konuşmalar yaptılar.

İkinci konferans girişiminde ve çalışmalarında önemli bir rol üstlenmiş olan dost örgüt MLKP'nin önerisiyle girişime katılmaya davet edilen partimiz TKP de bu daveti kabul ederek konferansa katıldı ve ikinci gün "Uluslararası Birlik" adlı bir bildirge sundu.

İkinci gün boyunca katılımcı örgütler Enternasyonal konusunda, özellikle de geçmiş deneyimleri değerlendiren konuşmalar, tartışmalar yaptılar. Tartışmalarda kapitalizmden sosyalizme geçiş konusunun büyük ilgi gördüğü gözlendi. Yer yer Küba ya da Çin'in sosyalist olup olmadığı gibi tartışmanın kilitlendiği noktalar olmakla birlikte geneliyle canlı, verimli ve açık sözlü tartışmalar yapıldı. Katılan örgütlerin konuşmalarından enternasyonal konusunda aceleci davranmamak gerektiği görüşü ağır basıyordu.

Bu tartışmaların da ışığında üçüncü gün yeni bir editörler heyeti seçilerek konferansla aynı adı taşıyan bültenin yayınını sürdürme ve örgütler arası görüş alışverişini olanaklı kılma kararı alındı. Toplantının kapanış oturumunda Kürdistan'daki zulmü lanetleyen ve Kürt halkının mücadelesini destekleyen bir karar oybirliğiyle alındı. Ayrıca toplantıda bulunan Uluslararası Kayıplara Karşı Mücadele Komitesi temsilcisi de komitenin çalışmalarına ilişkin bilgi verdi.●

Konferansa şu örgütler katıldı

Marksist-Leninist Dayanışma (Kuzey Amerika)

Floransa Lenin Komitesi (İtalya)

Komünist İnsiyatif (İtalya)

Komünist Liga (İngiltere)

Partizan (İngiltere)

Uluslararası İşçi Hareketleri Araştırma Merkezi (Fransa)

MCB/VCB (Belçika)

MLKP (Türkiye)

TKP (Türkiye)

Ayrıca, gözlemci olarak katılanlar:

TİKB (Türkiye)

Açık Tartışma (İngiltere)

Finsbury Komünistleri (İngiltere)

Sosyalist Ebeveyn (İngiltere)

DAYANIŞMA TÜRKÜSÜ

Dünya halkaları, omuz omuza
ortak amaca hizmet için!
Bilin, kendi amacınızdır? O,
yenilmez gücünüzdür sizin.

İleri, unutmadan
gücünüzün nereden geldiğini!
Açken, tokken,
İleri, unutmadan
dayanışmamızı!

Kara ya da beyaz ya da kızıl ya da sarı,
bırakın geride eski kavgalarınızı,
hele bir başlayın konuşmaya yoldaşınızla,
o saat olacaksınız kafadengi.

İleri, unutmadan
gücünüzün nereden geldiğini!
Açken, tokken,
İleri, unutmadan
dayanışmamızı!

BERTHOLD BRECHT

KAVGA-YORUM

Uluslararası Birlik Yeni Bir Komünist Hareket

R. YÜRÜKOĞLU

MLKP'nin aktif girişimiyle 8-10 Aralık 1997 tarihleri arasında, Londra'da Conway Hall'da, dünyanın çeşitli ülkelerinden gelen temsilcilerle, Uluslararası Mücadele/ Marksist-Leninist Konferansı toplandı. *Türkiye Komünist Partisi*'ni, Merkez Komitesi Uluslararası İlişkiler Büro-su'ndan bir delegasyon temsil etti ve Genel Sekreter R.Yürükoğlu yoldaşımızın hazırladığı tebliği sundu.

Türkiye'li komünistler olarak, Sovyetler Birliği'nin çözülmesiyle bir devrin kapandığını düşünmekteyiz:

19. yüzyılda başlayan sosyalizmin birinci evresi, sosyal-demokrat partiler kendi emperyalizmlerinin suç ortağı durumuna girdikleri için 1914 yılında sona erdi. Bunu izleyen sosyalizmin ikinci evresi de, uzun bir hastalığın ardından sosyalist sistemle birlikte öldü.

Bugün sosyalizmin üçüncü evresinin eşiğindeyiz. Bu yeni dönem, sermayenin uluslararasılığına karşı savaşma yeteneğine sahip bir enternasyonalizmi gerektirmekte olup, global bir sosyalizm perspektifini dayatmaktadır.

Günümüzde, dünya kapitalist ekonomisinde ortaya çıkan değişimlere gereken yanıt, işçi sınıfının ulusal müfrezeleri tarafından verilemez. Ulusal ölçekte örgütlenme ve eylemin yetersizliği açıktır. Tüm dünyada işçilerin mücadele programı giderek iyice uluslararasılaşmaktadır. Gerekli olan, işçi sınıfının dünya çapındaki genel çıkarlarını yansıtan ORTAK devrimci yanıtıdır. Ulusçuluğun her çeşidinin şiddetle ezilmesi gereklidir. Bunun ötesinde, başarı olanağı yoktur.

Dünya komünist hareketi toparlanıyor, yıkıntının altından doğrulmaya başlıyor. Demektir ki, yeni bir enternasyonal fikri de yeniden öne gelecektir. Daha sürecin başındayken, geçmiş yanlışlardan ders çıkarmak, geçmişte yaptığımız yanlışları yinelememek, yeni bir komünist hareket ve yeni bir uluslararası birlik yaratmak zorundayız. Dünya ölçeğinde zamana, koşullara ve siyasal misyonumuza uygun örgütsel yapılar yaratmak zorundayız.

Geçmiş Deneyim Üzerine Bazı Eleştirel Notlar

Yeni komünist hareket, yeniden dünya çapında bir güç olabilmek için, bir dizi konuda kendisini düzeltmek, Marksizme ve yaşama yeniden tam uydurmak zorundadır. Burada bu konuların yalnızca birkaçını ele alacağız.

Sınıf Kavgası: Manifesto, "şimdiye dek yaşamış tüm toplumların tarihi, sınıf kavgaları tarihidir" der.

Bu temel fikri doğru anlamalı ve sınıf kavgası kavramını, düşüncelerimizi sıkça egemenliği altına alan ekonomizmden arındırmalıyız. İşçiler ve kapitalistler arasında emeğin sonuçları üzerine olan kavga, sınıf savaşımının temel yönüdür ama sık sık başka konuların (ırkçılık, savaş, kadının aşağılanması, demokrasi, devletin dinselleştirilmesi, çevresel sorunlar, vb.,) hatta uzun dönemler için, siyasetin keskin ucu olarak öne çıkabildiği ortadadır.

Volüntarizm: Yeni komünist hareket, kendinden önceki nesillerin neredeyse karakteristiği durumuna gelen volüntarizmi reddetmek zorundadır.

Marks'ın tarihsel materyalist bakışının merkezinde şu önerme yatar: "İnsanlar kendi tarihlerini kendileri yaparlar, ama keyiflerince yapmazlar. Bunu, kendi seçtikleri koşullar altında değil, doğrudan karşılaştıkları, geçmişten verilen ve aktarılan koşullar altında yaparlar. (*18th Brumaire of Louis Bonaparte*.)

Oysa, komünist hareket, siyasette öznel öğenin kapasitesini olduğundan fazla görmeye ve insan iradesinin yalnız başına toplumsal koşulları değiştireceğine inanmaya sürekli bir eğilim göstermiştir.

Volüntarizme doğru bir eğilim tüm devrimci hareketlerde neredeyse kaçınılmazdır. Çünkü devrim, tanımı gereği, insan eyleminin tarihi değiştirmek için harcadığı olağanüstü bir çabadır. Ama, her ne kadar öznel öğe devrimci anda başarı için canalıcı ise de, "geçmişten verilen koşullar altında" oluşan toplumsal ilişkileri değiştirmede kesinlikle sınırlı bir kapasiteye sahiptir.

Dogmatizm: Tarihin gösterdiği bir gerçek olarak dogmatizm, başlangıcı ideolojik olan tüm hareketlerde sürekli olarak ortaya çıkmaktadır. Öyle ise, bu eğilimle bir daha karşılaşmayı da bekleyebiliriz. Ama kendi mirasında bu eğilimin olumsuz sonuçlarını gören bir hareket, onu yeniden ortaya çıktığında engellemeye daha hazırlıklı olur.

Marks'ın felsefi yaklaşım ve varsayımları ile "reel sosyalizm" (Sovyetler Birliği, Çin, Arnavutluk, vb,) arasındaki ilişki ancak biçimseldir. Ama dogmatizm, "yaşayan sosyalizm"in ilkel bir yönü olmaktan çok daha ciddidir. Her ne kadar basit çözümleme biçimlerini beslemişse de, basit düşüncenin bir sonucu da değildir. Tüm doktrine dayalı hareketlerde (ister dinci, ister laik olsun) dogmatizm, ideolojiyle somut gücün birleşme noktasında ortaya çıkan bir iltihaptır. Ve gücü arttırmak için ideolojiyi kutsallaştırır.

Dogmatizmin komünist hareket içinde temel dışa vurumlarından biri, Sovyet, Çin ya da Arnavutluk deneyimini evrenselleştirme eğilimidir. Ama Lenin, soruları somut gerçekler temelinde yanıtlayan büyük bir materyalist olarak, bu yanlışa düşmedi. Nitekim, "solcu çocuksuluk" dogmatizmini eleştirirken, Bolşevik Devrimi'nin gelişme çizgisinin yinelenmesini bir "tarihsel zorunluluk" olarak getirmedi.

Kapitalizmden Komünizme Geçiş: Bugün, sosyalizme geçişten ne anladığımızı açıklayacak yeni bir perspektife gerek vardır. Şimdiden şurası açık ki, bu perspektif, ne süreç, ne de sonuçları açısından "yaşamış sosyalizm"e benzememeli, Marks'ın önermeleri üzerine oturmalıdır.

Sovyet, Çin ve Arnavutluk yaklaşımlarının Marks'ı çarpıttıkları ana nokta, **sosyalizme geçişle sosyalizm arasındaki sınırı bulandırmalarıdır.** Stalin'de kaynağını bulan bu teorik sapma, sosyalizmin, kapitalizmin ekonomik, siyasal ve toplumsal ilişkilerini reddedişinin uzun bir tarihsel süreç alacağını belirten Marks'ın ve Lenin'in teorisini ayaklar altına almıştır. Sovyet Marksizmi, Marks'ın koca bir tarihsel dönemi kapsayacağını düşündüğü dönemi, 15 yıla indirmiştir!

Devrimin ardından yeni toplumsal ve ekonomik düzene geçiş uzun sürecektir. Dolayısıyla, proletarya diktatörlüğünün kurulmasından sonra, sosyalizmin, tarihsel olarak saptanmış bir zaman noktasında "başlamayacağı" fikrine kendimizi alıştırmak zorundayız. Günümüz koşullarında, sosyalizme geçiş ve sosyalizmin gelişmesi uzun bir zamana yayılacak, Marks'ın belirttiği gibi, "tüm bir tarihsel dönemi" kapsayacaktır.

"Yaşayan Sosyalizm": Son yıllarda yaşanan deneylerin ışığında, toplum, nasıl bir sosyalizm amaçladığımızı bilmek isteyecektir. Bizim sosyalizmimiz daha iyi olacaktır demek yetmez. Neden daha iyi olacaktır? Bu soruyu yanıtlayabilmek için, Sovyet sisteminin (ve ötekilerinin) başarısızlığının kaynağını göstermek zorundayız.

Sovyet sistemi, bilimsel teknolojik devrimin pratik uygulamalarına direnerek (böylece emek verimliliği, kaynakların verimli kullanımı ve çok-yönlü ekonominin oranlı gelişimi gibi canalıcı konularda, kapitalizmin gerisine düşerek) sınıfta kalmıştır. Aynı şekilde, totaliter ve "burjuva demokrasisi"nden çok daha katı siyasal sistemiyle de sınıfta kalmıştır.

Sorunun merkezinde, yönetsel-emir ekonomisi yatmaktadır. Öznel iradeyle hareket etmeye çalışan ve temel ekonomik yasaların işleyişini bozan bir sistem kök salamaz. Doğrudur, bu sistem başlarda devrim-öncesi Rusya'nın geri kalmışlığını yenmede önemli başarılar kazanmıştır. Ancak, ekonomide yeni buluşların, verimlilik ve üretkenliğin motoru olması anlamında hiçbir zaman kapitalizme rakip olamamıştır. Bunun sonucunda, "toplumsal adalet" savını sürdürmek giderek olanaksızlaşmıştır. Ve liderlerden hesap sorulabilmesini sağlayan bir işleyişi kuramama başarısızlığı, yeni koşullara bir toplumun kendini uydurabilmesi açısından canalıcı olan değişim olasılıklarını söndürmüştür.

"Yaşayan sosyalizm"in en temel yapısal zaafı, sistemin hiçbir zaman kendini yeniden üreten bir üretim biçimi haline gelememesiydi. Sorunları daha da kötüleştiren, içinden çıkılamaz yapan yaklaşım, Marksizmin bu konudaki ciddi uyarısını anlamaya çalışmak yerine, "sosyalizmin yasaları otomatik olarak işlemez" diyerek üstünden atlamaya çalışmaları oldu.

Emperyalist Savaş: Emperyalistler arası savaşın kaçınılmazlığı tezi, dünya komünist hareketi için teorik bir köşe taşıydı. Kapitalizmin eşitsiz gelişme yasası temelinde bakıldığında, yeni güçlenen ülkelerin dünyanın yeniden paylaşımını gündeme getirmeleri ve bunun da savaşa götürmesi kaçınılmazdı.

I. Dünya Savaşı, bu tezin en canlı kanıtıydı. İki karşıt emperyalist blok arasında bir çatışma olarak başlayan II. Dünya Savaşı, bu tezi daha da kanıtladı.

Ne var ki, 1945 sonrasında dünyada önemli değişiklikler ortaya çıktı. II. Dünya Savaşı ardından, emperyalistler arası düşmanlıkları geride tutmada sosyalist ülkeler tehdidi önemli bir öğe oldu. Fakat, dev uluslarüstü bankaların ve şirketlerin büyüyen rolü ve dünya kapitalizmine giderek artan biçimde aracılık eden yeni dünyasal kuruluşlar da önemliydi. Sermaye, ulusal karakterini yitirmesiyle, bir zamanlar karşıt kapitalist devletleri savaşa iten zorlamaları zayıflatmıştı. Dahası, nükleer silahların da bu teze yaptığı etkiyi dikkate almak zorundayız.

Emperyalist ülkeler arasında, tek tek ya da bloklar halinde 50 yıldır savaş olmadı. Yakın bir gelecekte de böyle bir olasılık gözükmüyor. Evet, savaşlar ve işgaller hep oldu, oluyor. Fakat, ana kapitalist güçler birbirlerine karşı askersel bir tehditte bile bulunmadılar. Gelecekte böyle bir savaş olasılığı tamamen dışlanamaz ama, emperyalistler arası savaşların "kaçınılmaz" olduğu tezinin doğruluğu da sorgulanmalıdır.

"Ulusal Amaçları Savunarak Ulusun Lideri Olmak": Reddedilmesi gereken bir fikir de şudur: İşçi sınıfı, ulusal çıkarları ve amaçları kararlı biçimde savunursa, ulusun önderi olur!

Marks ve Engels, bunun tersini söylemişlerdir. Sınıf savaşımı öncelikle bir ulusun içinde geçtiğinden, "bir sınıf, tüm toplumun ayağa kalkışını kendi kalkışına bağımlı kılacak kadar, tüm öteki sınıfların çıkarlarının sağlanmasını kendi çıkarlarının sağlanmasına ve geliştirilmesine bağımlı kılacak kadar güçlenmelidir. Bu tek sınıfın çıkarı, bir süre için

ulusal çıkar olmalıdır." (F. Engels, "*Almanya'da Anayasal Sorun*".)

Bu iki fikir, iki ayrı sınıf sözcülüğüdür. İşçi sınıfının çıkarları mı ulusal çıkarlar durumuna gelecektir, yoksa "ulusal" çıkarlar mı işçi sınıfının davranışını belirleyecektir?

Proletaryanın sınıf savaşımını yürüttüğü alan, öncelikle ulusal devlet sınırları içindeki alandır. İşte bu nedenle, gerçekte değil görüntüde, özde değil biçimde, sınıf savaşımı ulusaldır. Ancak, proletarya ulusal değil, enternasyonalist bir sınıftır. Öte yanda, "ulusal" çıkarlar burjuvazinin çıkarlarıdır.

"İki Pazar" Teorisi ve İzolasyonizm: Sovyet teorisinin ana temalarından birisi, 1917 ile birlikte dünyanın iki birbirinden bağımsız toplumsal düzene -kapitalizm ve sosyalizm- ve II. Dünya Savaşı'nın ardından da iki bağımsız pazara bölündüğü idi.

1917'nin devrimci coşkusu içindeki, kapitalist dünyanın amansız düşmanlığıyla karşı karşıya kalmış bir komünist neslin, tamamen kendine yeterli bir ekonominin kurulmasını, varlıklarını sürdürebilmede tek umut olarak görmeleri, kabul edilemez ama anlaşılabilir. Böylece, Sovyetler Birliği ekonomik hayatın her kesiminde, gıda maddelerinden hammaddelere, üretim araçlarından tüketim mallarına kadar, kendi kendine yeterli olmayı amaçlayan otarşik bir gelişme yolunu seçti. 1945 sonrasında ise "iki dünya pazarı" teorisi aynı amaca hizmet etti.

Zorunluluk yaratıcılığın anasıdır derler ama bu, genellemelerin de anası olması gerektiği anlamına gelmez. İki bağımsız dünya sistemi ve iki bağımsız dünya pazarı teorileri tam da böyle bir genellemeydi. Zorunluluktan bir sosyalist meziyet (ve ilke) türetmeye çalışıyordu. Ne yazıktır ki, bu yanlış teori ve ondan kaynaklanan siyasal strateji son tahlilde sistemin kendisini yıkıcı bir rol oynadı.

Rusya'nın sınırlı maddi kaynakları temelinde kendine yeterli bir sosyalist sistem kurmasını olanaklı gören varsayım yanlıştı. Bu, 1930'larda, Stalin'in son hız endüstrileşme programının Sovyetler Birliği ile ileri kapitalist ülkeler arasındaki arayı daralttığı dönemde kendisini o kadar açık etmiyordu. O zamanlar önemli ilerlemeler yalnızca **nicelikle** ölçülüyordu. Fakat, bu yıllarda kurulan otarşik sistem, II. Dünya Savaşı sonrasında gelen bilimsel teknolojik devrimin kapitalist ülkelere sağladığı ilerlemeye ayak uyduramadı. Bu transformasyon kapitalist üretim biçiminde bir devrime yol açtı ve izole bir devletin (ya da devletlerin) yarışamayacağı bir sistem yarattı.

Bilimsel-teknolojik devrimin belki de en önemli sonucu, her ülkenin içinde yer almak zorunda olduğu tek bir dünya ekonomisini iyice ortaya çıkarmasıdır. Gelecek sosyalizm, ne yapıp yapıp dünyadan soyutlanmamak zorundadır.

İşçi Sınıfının Dünya Stratejisi: Günümüzde, işçi sınıfının dünya ölçeğindeki tek geçerli stratejisi, bilimsel-teknolojik devrimin üzerine kurulu stratejidir. Gündemin baş sorunu, bilimsel-teknolojik devrimin yayılmasını sağlayacak, kapitalist sistemin kendi açmazlarını savaşla çözmesine karşı duracak ve halkları bilimsel teknolojik devrimden sosyalist devrime ulaştıracak bir strateji çizmektir.

Üretken güçler her zaman belirleyici olandır, üretim ilişkileri hiçbir zaman onları kalıcı biçimde durduramaz. Kalıcı olarak durdurabilecek noktaya gelindiği zaman o sistem tüm olanaklarını tüketmiş demektir ve sistem olarak çöker. Bugün kapitalizm bu noktaya gelmemiştir. Kapitalizmin sonuna varılmamıştır. Ancak üretken güçler kendi özgür gelişmesine bırakılsa çok daha hızlı gelişebilecekken, önünde özel mülkiyet engeli durduğu için onunla sürekli kavga içinde, onu sürekli iteleyerek, yani zaman kaybederek ilerlemektedir.

Her sistem dönem dönem bunalıma girer. Bu aynı zamanda gelişmenin de yoludur. Kapitalizmin girdiği bunalımlardan devrimci yönde yararlanılmazsa, bunun sonucu, sistemi kendiliğinden gelişmesine bırakmaktır.

> *Komünistlerin yeni enternasyonal birliği, tarihten ders alacaksak, gerçek bir "parti" imiş gibi kurulmamalıdır. Merkezi tek bir model içinde olmamalı, ülkelerin somut koşullarına göre ortaya çıkan değişik örgütlenme ve strateji biçimlerine çatısı altında yer verebilmelidir. Çünkü dünya, ne en büyük ve güçlü partinin ve ne de partiler çoğunluğunun, çeşitli partilere haksızlık yapmadan, belirli strateji ve taktikleri dayatabileceği kadar bir-örnek değildir. Yeni enternasyonal, genel bir dünya stratejisini kabul eden ama ülke içi strateji ve taktiklerini kendi ülkesinin koşullarına göre belirleyen ve katılmak isteyen tüm partilere açık bir örgütlenme olmalıdır.*

Kendiliğindenliğe bırakılan hiçbir sistem de, tüm gelişme olanaklarını yitirmeden yıkılmaz. O zaman emperyalizmin kaçınılmaz olarak gideceği yol, dünya pazarını alabildiğine derinleştirmek, komünizmi alabildiğine yakınlaştırmaktan başka birşey değildir. Komünistlerin görevi, bu sarhoş ve ağır gidişi, bilinçli bir gidişe çevirmektir.

Komünist Partisi ve Merkeziyetçilik: Komünist partisinin örgütsel ilkesi demokratik merkeziyetçiliktir. Legal ortamlarda çalışan partilerde demokrasi daha geniş olur, illegal ortamlarda ya da sıcak çatışma ortamlarında çalışanlarda merkezilik öndedir. TKP illegal çalışan bir partidir ve demokratiklik yönü asıl olarak merkez komitesi ve üstü (MK, Siyasal ve İdeolojik Bürolar, Kongre) için geçerlidir.

Ancak, geçmiş deneye bakıldığında bu genellemelerin pratiği belirlemedeki yetmezliği ortadadır. Ülke yöneten ya da en legal ortamlarda çalışan partilerde bile demokratik yön utanılacak derecede geri kalmıştır. Nesnel ortama uymayan merkeziyetçilikler (uyanlara sözümüz yok), liderlerin en kötü yönlerini öne çıkarmış ve entellektüel konformizmi beslemiştir.

Lenin'in geniş görüşlülüğü ve demokratizmi, bu eğilimlerin çoğunu, kendi yaşam sürecinde denetleyebilmişti. Ayrıca o sıraların nesnel ortamı da bu çeşit örgütlenmeyi haklı kılıyordu. Ama komünist hareketin deneyiminin tümüne bakarsak görürüz ki, mutlak ya da mutlağa yakın bir gücü devralmış insanların anlayışına dayanan bir örgüt, değişme kapasitesini ve kültürü için can alıcı önem taşıyan demokratik normları hızla yok etmektedir.

Bugün, anti-demokratik eğilimlerin yeniden yaratılmaması için bizleri eğitebilecek önemli bir deneyim birikimi oluşmuştur. Bundan yararlanmalıyız. Yeni komünist hareket, en illegal, en çetin koşullarda çalışan partilerin bile demokratik yönlerini geliştirmenin yolları üzerinde düşünmelidir.

Enternasyonal Birlik

Bugün için komünistlerin asgari birlik platformu nedir? Komünistlerin uluslararası birliği sorununa nasıl yaklaşmalıyız?

> *Yeni enternasyonal birlikte, geçmiş tarihsel deneye bakarak motor güç aramak da doğru değildir. Motor güç, doğrularını dikte ettiren güç demektir. Doğrularını dikte ettirdiğin zaman büyük bir tehlike ile karşı karşıyasın... Pratiğin uzun süreci dışında, doğruyu seçebilecek bir başka yargıç var mı?*

Bu noktada iki yaklaşım olabilir.

Birinci yaklaşım: "Ölçütleri koyalım, bu ölçütlere uyanlarla birlik yapalım." Bu, delikten geçen benimle birlik olma onuruna sahiptir diyen elitist bir yaklaşımdır.

İkinci yaklaşım: Her partinin, kendi izleyeceği yola ilişkin görüşlerinde serbest olduğu, global konuları içeren daha geniş, daha esnek bir birliği hedeflemektir. TKP, bu yaklaşımdan yanadır.

Partilerin kendi ülkeleri için belirledikleri stratejilere müdahale etmeyen, merkeziyetçi olmayan, demokratik birlik: "*Dünya partisi*" kavramı, biz de kullanıyoruz ama bilimsel bakarsak, doğru bir kavram değildir. Çünkü, bir partinin işleyiş biçimini bir dünya örgütü için geçerli saymaktadır. Hiçbir zaman bir partinin işleyişi, bir dünya örgütlenmesinin işleyişini anlatamaz, anlatmamalıdır. Bir ülkenin içindeki koşullar ne kadar farklılık taşırsa taşısın, o tek bir ülkedir. Ne kadar halk yaşarsa yaşasın, o bir ülkedir. Aynı sınırlar içinde, aynı yasaların ve ortak tarihin oluşturduğu, benzerlikleri farklılıklarından çok daha fazla bir ülkedir.

Komintern'in kuruluş biçimi ve işleyişi Lenin'in zamanı için doğruydu. Avrupa devrime gidiyordu ve bir savaş örgütü yaratılması gerekliydi. Yaklaşan devrimi karşılamanın başka bir olanağı yoktu. Komintern'in bir amacı, Sovyetler Birliği'ni içinde bulunduğu izolasyondan acele kurtarmaksa, ikinci ve asıl amacı, yaklaşan Avrupa devrimini başarıya ulaştırmaktı. Almanya'daki Spartakistler dışında da belirgin bir güç yoktu. Bolşevik modeli kaçınılmazdı. Şanssızlık şu oldu ki, Lenin'in ölümü aşağı yukarı Avrupa'daki devrimci dalganın geri çekilmesine denk geldi. Ardından nisbi barışçıl bir dönem geldiğinde, bunu anlayıp, "*dünya partisi*"ni, bu savaş ordusunu, siyasal partilerin birliğine dönüştürmek gerekiyordu. Bu yapılmadı.

Komünistlerin yeni enternasyonal birliği, tarihten ders alacaksak, gerçek bir "parti" imiş gibi kurulmamalıdır. Merkezi tek bir model içinde olmamalı, ülkelerin somut koşullarına göre ortaya çıkan değişik örgütlenme ve strateji biçimlerine çatısı altında yer verebilmelidir. Çünkü dünya, ne en büyük ve güçlü partinin ve ne de partiler çoğunluğunun, çeşitli partilere haksızlık yapmadan, belirli strateji ve taktikleri dayatabileceği kadar bir-örnek değildir. (Aslında dün de değildi, örneğin Komintern'in istediği yolda yürünseydi Çin Devrimi de gerçekleşmeyecekti.) Yeni enternasyonal, genel bir dünya stratejisini kabul eden ama ülke içi strateji ve taktiklerini kendi ülkesinin koşullarına göre belirleyen ve katılmak isteyen tüm partilere açık bir örgütlenme olmalıdır.

"Dünya komünistlerinin birliği, partilerin kendi ülkeleri için benimsedikleri stratejilere müdahale etmemelidir" ilkesi uygulanmadığı için TKP'nin ne durumlara düştüğü bilinmektedir. TKP'nin uzun bir dönem çok derin oportünizm içeren hattını TKP mi yarattı? TKP tarihinde, çok farklı bir konuma, idealizm konumuna oturan Kıvılcımlı hareketini bir yana koyarsak, *İşçinin Sesi* dışında, tüm strateji ve taktikler Sovyet diktesidir. İyi mi oldu? Kenan Evren'e "şahin bakışlı general" demek doğru muydu? Ya CHP kuyrukçuluğu? Pek çok başka komünist partisi gibi, TKP'ye de, Sovyetler'in çıkarını güden bir dış ilişkiler bürosu görevi verilmişti.

Bugün, dünyadaki tüm değişik koşulları kucaklayabilen bir esneklik gereklidir.

"Lider parti" kavramını reddeden birlik: Kimi çevreler, böyle bir birlikte bir "motor gücü"nün gerekli olduğunu söylüyorlar. Geçmiş tarihsel deneye bakarak, böyle bir koşulun da doğru olmadığı söylenebilir. Birliğe katılan partiler varoluşlarını ve saygınlıklarını o motor sayesinde elde ediyorlarsa, o zaman yine Komintern'in düştüğü duruma düşülecektir.

Komintern, birincisi, devrimci durumun Avrupa'dan geri devşirildiğini yeterince değerlendirmedi ve gerçek bir dünya partisi mantığı ile çalışmaya devam etti, bu bir büyük yanlış oldu. İkinci tarihsel yanlışı da şudur: Belki o günkü koşullarda bekleme olanağı yoktu ama acele kuruldu. Komintern'e katılan partilerin hiç birisinin, Spartakistler dışında, kendi ülkelerinde bir varlıkları yoktu, Spartakistler dışında. Öte yanda, motor gücü demek, büyük bir otorite demektir. Lafla da olmuyor motor güç, demek ki fizik güç de arkasında. O zaman, o partilerin hepsi, kendi ülkelerinde bunu kazanmadan saygınlıklarını SBKP'ye borçlu oldular. Rosa Luxemburg'un, Komintern'in kuruluşuna ilişkin itirazlarının bir tanesi budur: Aceleye getirmeyelim, zaman verelim, tüm partiler ülkelerinde kendilerini kanıtlasınlar. Yoksa SBKP ile büyük bir güç dengesizliği doğar, Komintern, aşırı Sovyet etkisinde, rüştünü ispat etmemişler topluluğu haline gelir diyordu.

O nedenle, böyle bir motor güç aramak da doğru değildir. Motor güç, doğrularını dikte ettiren güç demektir. Doğrularını dikte ettirdiğin zaman büyük bir tehlike ile karşı karşıyasın. Marks-Engels-Lenin gibi olmak gerekir ki, doğruların doğru olsun. Kendimizden pay biçelim, bizim görüşlerimize sahip bir başka komünist partisi var mı? Örneğin, Avrupa Birliği'ne karşı çıkmamak (sınıfsal yanları dışında), öteki partilerce kabul edilmiyor. Özelleştirmelere ilkesel düzeyde karşı çıkmamak da aynı şekilde kabul edilmiyor. Bu yaklaşımların hangisi doğru? Pratiğin *uzun* süreci dışında, doğruyu seçebilecek bir başka yargıç var mı?

Bir ülkeden her katılmak isteyen partiye kapısı açık birlik: "Tek ülke, tek sınıf, tek parti" ilkesi doğru bir ilkedir. Ancak bu ilkenin bir hedef olduğu unutulmamalı, başlangıç olarak alınmamalı, yapay ve haksız zorlamalardan kaçınılmalıdır. Yeni uluslararası birliğe bir ülkeden kaç parti katılmak istiyorsa katılmalıdır. "Sen temsil edemezsin, ben temsil ederim" tartışmaları hep garip şövenizmler yaratıyor. Bir ülkede bir parti kendisini gerçekten kanıtlamışsa, zaten o ülkeyi o temsil eder. Düşünelim ki, bir yanda 200 bin üyeli bir parti, öte yanda 200 üyeli bir parti geliyor. Küçük olana sen gelme demeye gerek yok, orada "tek ülke, tek sınıf, tek parti" ilkesi gerçekleşmiştir.

Yeni enternasyonal birlik, işçi ve komünist hareketi tarihinin gördüğü en büyük yenilgi ve yıkıntının ardından geleceği için, hele ilk başlarda, "bizim takım" havasının dışında durarak, bir ülkeden, yukarıda değindiğim ölçütleri kabul eden tüm örgütleri de kapsamalı ve bunları zaman içinde ve gönüllü biçimde birleştirmeye çalışmalıdır.

***

Komünistlerin yeni enternasyonal birliği tabii ki zaman içinde evrime uğrayacaktır. Çünkü o da yaşayan bir varlıktır. Bu evrimin ne yana olacağı da bugünden kestirilemez. Burada söylediklerimiz, başlangıç için önerilerimizdir. ●

Son dönemde DİSK ile ilgili olarak devrimci basında eleştiriler okuyoruz. Bunlar işçi sınıfımız açısından sevindirici gelişmelerdir, bazı gerçeklerin görülmeye başlandığının işareti olduğu için umut vericidir.

DİSK Mİ ELEŞTİRİLİYOR? Bİ DAKKA...

I. ERDEMLI

Alevilik konusunda olduğu gibi, sendikal konuda da devrimci hareket bugün doğruları görmektedir. Türkiye işçi sınıfı tarihi yazılıyor. Her gecikme yalnızca burjuvazinin ekmeğine yağ sürüyor, ona zaman kazandırıyor. İşçi sınıfının ise yolunu uzatıyor, belki de önüne gelen tarihsel fırsatların iyi değerlendirilememesine neden oluyor. Önemli olan, doğruların, öncülüğe soyunan tüm devrimci harekete egemen olmasıdır. Dileğimiz, devrimi yakınlaştırmak için yalnızca bu konularda değil, diğer ana savaşım noktalarında da teorik doğruların yaşama geçirilmesidir. Bu da zor değildir. Yeter ki, çalışmamızı, işçi sınıfının sağduyusuna güvenerek, uzun vadeli çıkarları herşeyin önüne koyup, Leninci ilkeleri Türkiye gerçeğine uyarlayarak yapalım. Türkiye işçi sınıfının geleceği aydınlıktır. Kimse bunu geri çeviremez, ama zaman kaybetmeden ilerleyelim.

Son dönemde DİSK ile ilgili olarak devrimci basında eleştiriler okuyoruz. Bunlar işçi sınıfımız açısından sevindirici gelişmelerdir, bazı gerçeklerin görülmeye başlandığının işareti olduğu için umut vericidir.

TKP, diğer birçok konuda yaptığı gibi, "sendikal harekete bakış"ındaki tutarlı tavrını da yıllardır bıktırırcasına yinelemekten usanmamıştır. Diğer birçok konudaki tutumuyla bir bütünlük oluşturan "sendikal harekete bakış"ında, günün koşullarına göre vurgularını değiştirmiş ama ana noktasını korumuştur. Marksist teorinin bilimsel gerçekleri ışığında TKP yıllardır Türkiye koşullarında sendikal birlikten, Türk-İş'te birliği anladığını dile getirmektedir. Neden? Çünkü, Türk-İş örgütlü işçilerin yaklaşık yüzde 80'ini temsil etmektedir.

Sendikalar işçilerin en geniş, en yığınsal, ekonomik mücadele örgütleridir. İşçilerin tek toplumsal gücü de onların sayısıdır. Sendikal birlik, yani sayısal birlik mücadele içinde gündemden hiç kalkmaz. Bununla birlikte Marks'ın da dediği gibi "sayısal güç bölünmüşlük yüzünden kırılır." Öyleyse beğensek de beğenmesek de Türk-İş'de sağlanan sayısal birliği gözbebeğimiz gibi korumak görevimizdir.

Türk-İş'te birliği savunmak sanıldığı gibi kolay yolu seçmek değildir. Tam tersine, bugünkü kriz ortamında, devlet yanlısı sendikacıların başını tuttuğu Türk-İş'i savunmak daha zordur. Kolay olan, kendi yandaşlarımızla küçük küçük sendikalar kurmaya çıkmaktır. Ama bu, mücadeleyi yığınların içinde değil, dışında, seçtiğimiz 'tertemiz' alanlarda sürdürmek istemek olur. Bugün milyonlarca işçi daha ileri haklar elde edebilmek için Türk-İş çatısı altında sendikal mücadele yürütüyor. Biz Türk-İş'te sendikal birlik hedefini savunurken bu yaşayan, capcanlı olguyu dikkate alıyoruz.

Sorun, bilinç sorunudur. Türk-İş'in bugün durduğu yerde, geri ve uzlaşmacı kararlar alınabilir. O yapıya devrimci fikirleri hakim kılmak istiyorsak, o çoğunluğun içinde ve yanında olmak ve aldığı kararlara uymak zorundayız. Bu nedenle, burjuvazinin "yeni" DİSK provokasyonunun alkışlayıcıları, Türk-İş içinde Türk-İş düşmanlığının örgütleyicileri arasında hiçbir zaman yer almadık. "Komünistler sendikaları bölmez, disipline uyarlar." (*TKP'nin Sendikal Platformu*)

Bu konuda *TKP Sendikal Platformu, TKP Programı 1985* başlığı altında şöyle diyor:

"Komünistler sendikaların er ya da geç kendi görüşlerini benimseyeceğini bilirler, geleceğin kendi düşüncelerine ait olduğuna inanırlar ve sendikaları bölmez, sürekli ve güvenli Marksist propaganda yürütürler. (...) Komünistler, sendikalarda kimin yönetimde olduğuna bakmadan aktif çalışma yürütürler, burjuva görüşlerin işçi sınıfı içinde zehir saçmasını önlemek için savaşırlar. Ücretli kölelik sistemi yıkılmadan hiçbir sendikal istemin kalıcı olarak elde edilemeyeceğini anlatırlar. Komünistler sendikalara savaşım hedefi olarak kapitalizmin ve sınıf savaşının ulaştığı gelişkinlik düzeyine uyarlı hedefler gösterirler.

"(...)

"Komünistler sendikal birliği gözetirler, işçilerin büyük sendikalarda toplanmasından yanadırlar. Kapitalizm koşullarında sendikaların bölünmüşlüğünün de bitmeyeceğini bilirler."

Aşağıdaki alıntılar yıllar içinde yazılan çok sayıda yazıdan yalnızca birkaçından alınmıştır. Bu ilkeler ayrıca yüzlerce yazının

Bugünkü kriz ortamında, devlet yanlısı sendikacıların başını tuttuğu Türk-İş'i savunmak daha zordur. Kolay olan, kendi yandaşlarımızla küçük küçük sendikalar kurmaya çıkmaktır. Ama bu, mücadeleyi yığınların içinde değil, dışında, seçtiğimiz 'tertemiz' alanlarda sürdürmek istemek olur.

içinde geçmiş fikirlerdir. Bu fikirler, yalnız merkez organ *İşçinin Sesi*'nde değil, TKP'nin diğer süreli ve süresiz yayınlarında da defalarca yinelenmiş fikirlerdir.

***Celal Yıldırım*, Sendikal hareket ve görevlerimiz, *İşçinin Sesi* sayı: 167-168, 24 Ağustos 1981**

"(...)

"Türk-İş daha baştan sınıf uzlaşmacılığı kimliğiyle doğdu. Amerikan tipi sarı-gangster sendikacılığın ve Avrupa tipi sosyal-demokrat sendikacılığın merkezi durumuna geldi. 1960 sonrası gelişme Türk-İş'i de etkiledi. 1967'de DİSK kuruldu. 12 Eylül'e gelindiğinde Türk-İş hala en büyük konfederasyon olarak varlığını sürdürüyordu. 12 Eylül'de tek konfederasyon olarak kaldı.

"Bugün Türk-İş, gericiliğin yönetimde olduğu, faşistleştirilmeye çalışılan bir işçi örgütü olarak karşımıza çıkıyor. Bu özellikleri dolayısıyla Türk-İş içinde çalışma, komünistler için bugün daha da büyük önem kazanıyor..."

***Mercan Köklü*, Oportünizme ve sosyal demokrasiye karşı uyanık olalım, *İşçinin Sesi* sayı: 281, 22 Nisan 1985**

"(...)

"DİSK, şanlı savaşım gelenekleri olan, işçi sınıfı hareketine, devrimci bir sendikal kuruluş olarak önemli katkıları olmuş bir örgüttür. Özellikle son dönemlerinde sosyal demokratlar ve oportünistler eliyle bu çizgi çığrından çıkarılmak istendiyse de, DİSK'in devrimci geleneklerini gölgelemeyi başaramadılar. DİSK'i belirleyen, DİSK denince hala akla gelen onun devrimci savaşım gelenekleridir. Ve bugün, sınıfımızın tarihinde ilk kez, bu gelenekleri Türk-İş'e taşıyarak, işçi sınıfının devrimci sendikal birliği yolunda önemli bir adım atmanın nesnel ortamı vardır.

"Devrimci geleneklerimizi, değerlerimizi sınıfın diğer üyelerine de taşımak ve onları da kavganın içine sokmak amacıyla 'Türk-İş'de sendikal birlik' gibi bir olanak varken, DİSK'in, üstelik DESOP'a yığın tabanı sağlayacak biçimde sosyal demokrat bir DİSK, olarak çıkması, bugün sınıfı bıçaklamakla eş anlamlıdır. Sosyal demokrasi ve oportünizm işçi sınıfını bir kez daha bıçaklamak istiyorlar."

5.Kongre Kararları, *İşçinin Sesi* sayı: 284, 10 Haziran 1985
Sendikalar üzerine

"(...)

"Bir yandan işçi yığınlarındaki yoğun öfke, öte yandan Türk-İş yönetiminin oyalama taktikleri, daha iyi seçenekler yaratma gerekçesine taban oluşturuyor ve sendikal bölünmüşlüğü körükleyen girişimlere fırsat doğuyor.

"Bu girişimlerin başında, sosyal-demokrasi ve oportünizmin, DİSK'i yeniden örgütleme çabaları geliyor.

"(...) DİSK davası büyük bir haksızlıktır. Bu sergilenmeli ve yargılananların sendikal alanda yeniden görev alabilmeleri garantilenmelidir.

"İstediği sendikayı kurmak ve istediği sendikacıları göreve

*Gerektiği yerde Türk-İş'i eleştiriyoruz fakat Türk-İş'in güçlenmesi için çalışıyoruz, işçi sınıfına birliği öğütlüyoruz, birliği geliştiriyoruz. Türkiye'nin sendikal örgütü Türk-İş'tir. Eleştiri Türk-İş'in içinde, almaşık Türk-İş'in içinde. **İşçinin Sesi** bunu yapıyor.*

getirmek işçi sınıfımızın en doğal hakkıdır. Bu hak onu gaspedenlerin elinden koparılıp alınmalı, ancak DİSK'i yeniden kurma yönünde kullanılmamalıdır. DİSK'in bayraklaştırdığı devrimci sendikal savaşım gelenekleri Türk-İş içinde canlandırılmalı ve Türk-İş'e egemen kılınmalıdır.

"Sendikal bölünmüşlüğü körükleyen girişimler arasında, her siyasetin 'kendine ait' küçük sendikalar kurma çabaları da yer alıyor. Küçük burjuvazinin tekkeci, dar çıkarcı, dükkancı yaklaşımını işçi hareketine taşımaya yönelik bu çabaları sergilemek ve engellemek gerekir.

"(...)

"Türk-İş'in işçi sınıfının en büyük sendikal örgütlenmesi olduğunu, DİSK'in kapatılmasıyla örgütsüz kalan büyük bir işçi kesiminin Türk-İş'e üye olmuş ve olmakta olduklarını gözönüne alarak, Türk-İş içinde çalışmaya özel önem verilmeli, işçi sınıfının sendikal birliğinin sınıf sendikacılığı temelinde Türk-İş'te sağlanması yolunda çalışma yürütülmelidir."

***R.Yürükoğlu*, Bugün Türk-İş'ten kesmeyen bıçak burjuvadan yana keser, *İşçinin Sesi* sayı: 331, 17 Haziran 1987**

"(...)

"Ortada bir pislik var diyor Lenin, ama işçileri kazanmak için o pislikte göbeğime kadar batıp yüzmek zorundayım. Önemli olan pisliğin içinde yüzmeyi reddedip reddetmemek değil, o pisliğin bünyene girmesini engellemektir.

"Türk-İş'e yönelik tutum konusunda bir nokta daha söylemek istiyorum. Birşeyi değiştirmek, her zaman karı-koca kavgası gibi eleştiriyle yapılmaz. Duruma göredir. Bazen iyi yönlerini söyleyerek kötü yönlerini geriye itersin. Bazen kötü yönünü öne çıkarırsın, açıkça eleştirirsin. Bakılması gerekli nokta, vıdıvıdı edilip edilmediği değildir. Bakılması gereken nokta, uyguladığın tutumun sonuçta başarılı olup olmadığıdır.... Bizim tutumumuz kadar yapıcı, Türk-İş'e sahip çıkan, eleştiriyi sakınmayan ama ilerlemesini savunan bir siyasal hareket yoktur. Kaldı ki, ilkelerimiz pırıl pırıldır, hiçbir sendika, hiçbir sendikacı için ilkemizi yere indirmiş, değiştirmiş değiliz...

"Gerektiği yerde Türk-İş'i eleştiriyoruz fakat Türk-İş'in güçlenmesi için çalışıyoruz, işçi sınıfına birliği öğütlüyoruz, birliği geliştiriyoruz. Her eleştirimizin ardına bir almaşık getiriyoruz. 'Türk-İş 1 Mayıs'ı kutlamalıdır' diyoruz, 1 Mayıs'ı kutlamaması yanlıştır demiş oluyoruz. Bu eleştiridir. Öte yanda, almaşık sunmak da, birliği sağlayıcı yöndür. Öteki çeşit eleştiri, dışardan düşmanca eleştiridir. Oysa Türkiye'nin sendikal örgütü Türk-İş'tir. Eleştiri Türk-İş'in içinde, almaşık Türk-İş'in içinde. *İşçinin Sesi* bunu yapıyor...'

***Kemal Yıldıran*, Türk-İş'te birlik ve önündeki engeller, *İşçinin Sesi* sayı: 331, 17 Haziran 1987**

"(...)

"Seksen öncesinde, işçiler arasında Türk-İş yönetimine karşı büyük bir antipati vardı. Türk-İş'in sendikaları bu tepkiye fazlasıyla layık oluyorlardı. Ama burada bir hataya düşüldü. Türk-İş'in bir işçi örgütü olduğu unutularak, tüm konfederasyon, yöneticilerin kişiliğine indirgendi. Böylece işçilerle, Türk-İş arasına buzdan duvarlar örüldü.

"Türk-İş'te birlik isteyen işçiler böylesi bir açmazı da, aşmak zorunda kaldı.

"Bugün DİSK üyesi işçilerin çok önemli bir bölümü Türk-İş çatısı altındadır.

"(...) Bugün önde duran görev işçi sınıfının nicel

birliğini, sınıf sendikacılığı niteliği ile örmek ve militan bir işçi örgütüne dönüştürmektir. Bunun çok kolay olmadığı ortadadır. Diğer yollar kestirme ve kolay olabilir. Ancak işçi sınıfına yarar getirmeyeceği de gün gibi açıktır.

"Bugün kimi siyasi dergilerde ayrı bir konfederasyon 'gereği' öne sürülüyor. Dayanak noktalarını, şöyle özetlemek mümkün: Alternatif yaratmak, DİSK geleneğini sürdürmek, işçilerdeki Türk-İş yöneticilerine karşı olan iticiliğin önünü almak. Nasıl olsa ayrı bir konfederasyon kurulacak. Bari bunun öncülüğünü devrimciler alsın. Yoksa başka birileri bu işi yapacak!

"Nitelikli işçilerden oluşacak, 'rafine' bir sendikal merkezde çalışma yapmak, oldukça çekici! Sınıfın tamamını içine almayan 'sivri' eylemler de hayata geçirilebilir. Ama bunların kalıcılığının garantisi ne olacak? Sonra Türk-İş'te örgütlenmiş bir buçuk milyonu aşkın işçinin sorumluluğu kime ait olacak? Bu konular ısrarla tartışma dışı bırakılıyor.

"Oysa DİSK, İstanbul'un Merter semtinde altı katlı bir bina değildir. DİSK fabrikalarda, sınıf bilinçli işçilerce yaşatılan bir niteliktir. Bugün DİSK yaşamın her alanında nefes alıp veriyor. Türk-İş'in geçen yılki İzmir mitingi, Netaş, Derby grevleri bu geleneğin devam ettiğinin işaretleridir. Ardından başlayan, Petrol-İş grevleri, Eskişehir Kılıçoğlu grevi, DİSK'in fiilen kapatılmasının mümkün olmadığını göstermektedir.

"Bugün ayrı bir konfederasyon, işçi sınıfını bölmekten başka hiçbir işlev yerine getirmeyecektir. Bu yönde sermayenin de çabalarını gözardı etmemek gerekir. Bir türlü parti olamayan burjuvazinin sol kanadı, kendilerine oy deposu olabilecek bir konfederasyonu hararetle desteklemektedirler.

"Türk-İş'te birlik fiili olarak, işçilerce yaşanarak hayata geçirilmektedir. Tersi çabalar sübjektif zorlamalardır.

***Cemile Çakmak*, DİSK açılmamalıdır, *İşçinin Sesi* sayı: 335, 12 Ağustos 1987**

"İşçi sınıfımız DİSK'in yasaklanmasına karşı, ama Türk-İş'te sendikal birlikten yanadır. Bu nedenle, 'DİSK açılmalıdır' sloganını, yasağın kaldırılması anlamında değil de, ayrı bir konfederasyona çağrı anlamında kullananlar, bölücü özlemlerine Türkiye'de yeterli bir taban bulamıyorlar. Ve Avrupa sosyal demokrasisiyle birşeyler tezgahlamaya çalışıyorlar.

"(...)

"Bununla bağlı olarak son bir noktayı belirtelim: Biz DİSK'e, DİSK yönetimine karşı girişilen her türlü haksızlığın hesabının sorulmasını, gaspedilen hakların, yüzsüzce çalınan malların fazlasıyla geri alınmasını savunuyoruz. Haklar alınsın ama örgüt olarak DİSK'i açma doğrultusunda kullanılmasın diyoruz. ...

***Arif Dalmaz*, DİSK emperyalistleşmek isteyen tekelci-sermayenin işbirlikçi sosyal-emperyalist emek örgütüdür, *İşçinin Sesi* sayı: 437, Şubat 1996**

"DİSK'in bugünkü geldiği yer, komünistler tarafından, çok iyi değerlendirilmek zorundadır. DİSK'in, kurulduğu günden bugüne kadar gelmiş olduğu bir siyasal bir çizgi vardır. Olağanüstü Kongre ile çizgisi daha açık bir şekilde netleşmiştir. Bugün, DİSK'in önündeki devrimci kelimesi sendikanın yöneticilerine ağır gelmektedir. Devrimci kelimesi DİSK'e yakışmıyor. Evet, DİSK güzel şeyler yapmıştır. Ama onlar geçmişte kaldı. DİSK devrimci falan değildir. DİSK'in çağdaş sendikacılık, üretimden sorumlu sendikacılık, Gümrük Birliği, Avrupa Topluluğu, Avrupa ülkelerindeki demokrasi vs. anlayışları burjuva görüşlerdir. Bunların devrimcilikle uzaktan yakından ilişkisi yoktur.

"Son Olağanüstü Kongre'si, DİSK'in sınıfsal konumunu, burjuvazi için tuttuğu yeri ortaya koymuştur. Bu, bizce şaşırtıcı bir durum değildir. DİSK bugün, tekelci sermayenin emperyalistleşme gayretlerine yardımcı olan, yıllar önceden içinde varolan oportünizmin sosyal emperyalizme olgunlaştığı, işbirlikçi emek örgütüdür.

"DİSK yanlışına, uzaktan ya da yakından, birçok siyasal akım bulaşmıştır. Bu yanlışlıkta payları vardır.

"(...) İlk başta, DİSK'in kurulması yanlıştır. O günkü koşullar ne olursa olsun, niyet ne olursa olsun durum değişmez. Sonuçta işçilerin sendikal birliği parçalanmıştır. Sendikal konuda anti-Marksist, anti-Leninist bir durum ortaya çıkmıştır. Bugünkü Türk-İş'in yapmış olduğu militan eylemler, o günkü DİSK'in yapmış olduğu eylemlerden daha mı geridir. Nisan eylemleri, Zonguldak eylemleri, barikatı aşarak yapmış oldukları Kızılay eylemleri militan ve kararlı eylemlerdir. O halde, işçileri bölüp parçalamaya, burjuvazinin değirmenine su taşımaya ne gerek var.

"(...)

"DİSK'in örgütlenmesi, büyümesi için çalışmak 'bilerek ya da bilmeden' sınıf düşmanlığıdır. Devrim ve sosyalizm için zaman kaybetmektir. Komünistlerin görevi, inatçı ve kararlı bir şekilde, DİSK'in örgütlenmemesine yardımcı olmamaktır..."

DİSK Genel Başkanı Rıdvan Budak'ın 'ben 68 kuşağının solcusuyum, bununla da gurur duyuyorum' sözleri bizleri şaşırtmadı. Bazen doğruların anlaşılması için yüzlerin bu kadar açık edilmesi gerekmiyor!

TKP, savunduğu doğruları yıllardır, ayrışmadan bu yana sürekli dile getiriyor, yineliyor. Burjuvaziye karşı ve kimi zaman da devrimci harekette yalıtılma riskine karşı, usanmadan.

Alevilik konusunda olduğu gibi, sendikal meselede de devrimci hareket doğruları görmeye başlamıştır. Türkiye işçi sınıfı tarihi yazılıyor. Her gecikme yalnızca burjuvazinin ekmeğine yağ sürüyor ve ona zaman kazandırıyor. İşçi sınıfının ise yolunu uzatıyor, belki de önüne gelen tarihsel fırsatların iyi değerlendirilememesine neden oluyor.

Önemli olan, doğruların, öncülüğe soyunan tüm devrimci harekete egemen olması ve o yönde kazanımlar sağlanmasıdır. Dileğimiz, devrimi yakınlaştırmak için yalnızca bu konularda değil, diğer ana savaşım noktalarında da teorik doğruların yaşama geçirilmesidir. Bu da zor değildir. Yeter ki, çalışmamızı işçi sınıfının sağduyusuna güvenerek, uzun vadeli çıkarları herşeyin önüne koyup, Leninci ilkeleri Türkiye gerçeğine iyi uyarlayarak yapalım. ●

Lenin'in sendikal harekete bakışı

Lenin'in sendikal meselede aşağıda söylediklerini Türkiye özeline uyarlamak sanırız o kadar zor değil. Siz ne dersiniz?

Devrimcilerin gerici sendikalar içinde savaşım vermemeleri gerektiğini, bu çalışmadan vazgeçilebileceğini, sendikalardan çıkıp, yepyeni, tertemiz, pek sevimli (ve çoğunlukla herhalde gencecik) vb. bir 'işçi birliğini' ihmal etmeden örgütlendirilmesinin gerektiğini iddia eden Alman 'sol'larının cafcaflı, pek bilgili ve korkunç derecede devrimci ciddi beyanları da, bize daha az çocukça ve gülünç gelmeyecektir.

(...) Biz, sosyalizmi kurma işine, soyut ya da bu amaçla özel olarak hazırladığımız insan malzemesiyle değil, kapitalizmin bize miras bıraktığıyla girişebiliriz (ve girişmeliyiz). Kuşku yok ki, bu, pek kolay bir iş değildir; ama soruna bunun dışında bir yaklaşış, o kadar ciddiyetten uzaktır ki, bunun sözünü bile etmek gereksizdir.

(...)

Ama biz, savaşımı, 'işçi aristokrasisi'ne karşı savaşımı, işçi yığınları adına, bu yığınları kendi tarafımıza kazanmak için yaparız; işçi sınıfını kendi yanımıza çekmek için oportünist ve sosyal-şoven liderlerle savaşırız. Bu kadar açık ve belli bir ilkel gerçeği görmemek saçmalık olur. Sendika üst yöneticilerinin gerici ve karşı-devrimci zihniyetinden, komünistlerin sendikalardan çıkmaları gerektiği ve sendikalarda çalışmaması sonucuna varan ve yeni ve yapay işçi örgüt biçimleri yaratmak isteyen 'sol' Alman komünistleri, işte bu hatayı işliyorlar! Bu burjuvaziye hizmet etmeye eşit, affedilmez bir saçmalıktır. .. Gerici sendikalarda çalışmamak demek, gerektiği kadar gelişmemiş olan ya da henüz geri olan işçi yığınlarını, gerici liderlerin etkisine, burjuvazi ajanlarının, aristokrat işçilerin ya da 'burjuvalaşmış işçilerin' etkisine terketmek demektir.

Komünistlerin gerici sendikalara katılmamasını savunan gülünç 'teori', 'sol' komünistlerin 'yığınlar' üzerinde etki sorununu nasıl hafiflikle ele aldıklarını bu yüzden 'yığınlar' sözcüğünü nasıl kötüye kullandıklarını gösterir. 'Yığınlara' yardımcı olabilmek için, onların sevgisini ve desteğini kazanabilmek için, oportünist ve sosyal-şoven olarak, çoğunlukla –doğrudan ya da dolaylı olarak- burjuvaziyle ve polisle bağlantıları olan 'liderlerin' önümüze çıkaracakları güçlüklerden, başvuracakları hilelerden, kuracakları tuzaklardan, hakaretlerden, baskılardan yılmamak gerekir. Ve mutlaka yığınların olduğu yerde çalışmak gerekir. Asıl, kurumlarda, derneklerde, örgütlerde, proleter ya da yarı proleter yığınların bulunduğu her yerde (bunlar en gerici eğilimde olsalar bile) yöntemli, azimli, inatçı ve sabırlı bir bilinçlendirme çalışmasıyla bütün özverileri göze almak, en büyük engelleri göğüslemeyi bilmek gerekir.

(...)

Çünkü komünistlerin bütün görevi, bilinçlenmede geç kalanları inandırmayı bilmek, onların arasında çalışmayı bilmektir, yoksa çocukça uydurmalardan başka bir şey olmayan 'sol' sloganlar ileri sürerek onlardan ayrılmak değildir.' (*Lenin, Sol Komünizm, Devrimciler Gerici Sendikalarda Çalışmalı mı?*)

Bu adamlar, 'oportünizmin önderleri', komünistleri sendikaların dışında tutmak, onları her yolla yerlerinden etmek, sendikalardaki çalışmalarını olabildiğince zorlaştırmak ve onları tahkir etmek, tuzağa düşürmek ve onlara eza cefa çektirmek için burjuva diplomasisinin, din adamlarının, polis ve mahkemelerin yardımına kuşkusuz başvuracaklardır. Sendikalara girdiğimiz, buralarda kaldığımız ve buralarda görevlerimizi her ne pahasına olursa olsun yürüttüğümüz sürece, bütün bunlara katlanabilmeli, her fedakarlığı yapmayı kabul etmeli ve –eğer gerekirse- çeşitli oyunlara, hilelere ve illegal yöntemlere başvurmalıyız.' (Lenin, *Ne Yapmalı?*) ●

Sendikaları bölerek, ne grev, ne toplu sözleşme hakkı elde edilebilir, ne de işçi sınıfının tarihsel kavgasında ileriye doğru bir adım atılabilir.

Bir kez değil, bin kez daha

Bir olalım, iri olalım, diri olalım

M. DUYARLI

Yıllardır söylüyoruz, bir kez daha söyleyelim: İşçi sınıfının ekonomik-demokratik hak alma örgütü olan sendikalar, işçi sınıfının en geniş kesimini kapsamalıdır. İşçi sınıfının elde etmek istediği haklar ve özgürlükler için en önemli silahı birliğidir. En geniş kesimi bu mücadelede toplayamadın mı, en geniş birliği sağlayamadın mı, ağzınla kuş tutsan nafiledir.

Sendikalardan küçük küçük gurupların kopmasını, burjuvazi daima büyük bir sevinçle karşılamıştır. Bilir ki, parçalanmış işçi sınıfının daha fazla parçalanmasını kendi düzeninin daha uzun sürmesine son derece yardımcı olmaktadır. O yüzden bu tür davranışlar objektif olarak burjuvaziye yardım sağlayan, onun yardakçılığını yapan davranışlardır. İşçi sınıfı içinde, çalışmalarımıza bu açıdan da çok dikkat etmeli, böyle gurupları daha yeşerip dallanıp budaklanmadan, işçi sınıfının içinden temizlemeliyiz.

Örneğin, geçtiğimiz aylarda SES üyeleri içinden yine küçük bir gurup ayrıldı. Alttan alta çalışma yapan bu gurup sonunda, "bölme" görevini yerine getirdiler. Tipik bir özellik olarak, bu gurup da, başından beri sendika içindeki demokratik mücadele yollarını tercih etmeyip, ama "sendikada mücadele olanaklarının tükendiğini" söylerek sendikadan ayrıldılar. Yapılması gereken, başından beri inandıkları doğrular için -eğer varsa- mücadele etmekten, yapmak istediklerini dayatarak ya da kulis yaparak gerçekleştirmeyi tercih edenlerin, sonunda varacakları yer elbetteki bu noktaydı. Zaten dikkat edersek, hangi örgütlenme birimine bakarsak bakalım, aynı işleyiş taktiğinin aynı sonucu doğurduğu çok açık olarak görülmektedir.

Bilerek yaptıkları ile sorun yaratanlar, tepeleri kapmış olan sendika bürokratlarına karşı işçinin yükselen tepkisini kendisine kalkan edinerek kavgayı örgütleyeceğine, "sendikadaki sorunlar" nedeniyle ayrıldıklarını söylüyorlar. "Sendikalarda sorunlar" olduğunu yeni mi keşfediyorsunuz? Böyle yaparak, kendilerinin de bu sorunlara ekler taşıdıklarını gizlemiş mi oluyorlar? Elbette ki hayır, hem bu davranışları ile, hem de bugüne kadar gelen yanlışlarının hesaplarının sorulmasında onların da yer alacağı çok açıktır. Örneğin bahsedilen gurubun sahte senetlerle borç almış gibi göstererek sendikanın mahkemelik olmasını ne yaparsa yapsınlar işçilerin üzerine atamayacaklardır.

Sendikal Birlik ne yaptı? Özellikle sorunların yeşermeye başladığını gördüğü andan itibaren, maddi yolsuzluklardan tutun da, ayrılma planlarına kadar herşeyi birbir ortaya döktü, tabana duyurdu ve konuyla ilgili mücadelenin örgütlenmesinde bizzat gayret sarfetti.

Gerçekten de bu ihanet bir yıl önceden görülmüştü. Göstere göstere planladıkları bölme harekatı için bugün türlü gerekçeler yaratıyorlar. Neymiş efendim, "bugün SES'te bir akımlar harekatı doğmuş da, bu koşullar altında içerde kalarak artık hiçbirşey yapamazlarmış." İşte tam bu, işçi sınıfı bilimine uzak kavramlarla ayrılma teorisini üretmeye çalışmaktan başka birşey değildir. Neymiş çözümleri? Çözümleri ayrı sendika kurmak, hem de beğenmedikleri o tabanı bölerek! Üstelik de bunu devletin en karanlık odaklarının ürettiğinden hiç aşağı kalmayan yalan-dolan yöntemini kullanarak yapıyorlar.

Yıllardır söylüyoruz, bir kez daha söyleyelim: İşçi sınıfının ekonomik-demokratik hak alma örgütü olan sendikalar, işçi sınıfının en geniş kesimini kapsamalıdır. İşçi sınıfının elde etmek istediği haklar ve özgürlükler için **en önemli silahı birliğidir.** En geniş kesimi bu mücadelede toplayamadın mı, en geniş birliği sağlayamadın mı, ağzınla kuş tutsan nafiledir. Ama birliğini sağladığın önünde hiçbir engelin duramadığı da deneyimlerle saptanmış bir gerçektir. Bunun için Marks-Engels-Lenin, "işçi sınıfının ilk ve en önemli kazancı sendikal birliğinin sağlanmasıdır" diyorlar. Oysa biz bölünüyoruz. Bu kime yarıyor? İşkolumuzda 300.000 sağlık ve sosyal hizmet emekçisi var, en iyi ihtimalle bunun ancak beşte biri örgütlü. Hedef, neredeyse bu sayının tamamını, tek çatı altında örgütlemek olmalıdır. "Grevli, toplu sözleşmeli sendika hakkı" istiyoruz. "Vermeyecekler, alacağız" diyoruz. İşte bunun tek yolu, üç kelimeyle, **örgütlenmek, örgütlenmek, örgütlenmektir.** Ancak, örgütlendiğimiz ölçüde işkolumuzdaki en geniş yığınları kucaklayabiliriz, bölünerek değil.

İşte bu nedenle sendikamızı bölenler, aslında bilerek ya da bilmeyerek bu amaçlara hizmet ediyorlar. Bölünerek ne grev, ne toplu sözleşme hakkı elde edilebilir, ne de işçi sınıfının tarihsel kavgasında ileriye doğru bir adım sağlanabilir. Ama onların böyle bir sorunları zaten yok ki. Böyle bir derdi olanlar, mücadele sırasında bir tıkanıklık yaşandığı zaman bunu tabana götürür, açık tartışmadan yana olurlar. Oysa ayrılıkçılar, tabandan oldum olası korkmuşlardır.

Ama sonuç her yönüyle ortadadır. Taban onları hedefledikleri rakkamlara yaklaştırmayarak en güzel yanıtı verdi. Ama bu yetmez. İşkolumuzda örgütlülüğü büyütmek, sendikal birliği sağlamak önümüzde büyük bir görev olarak duruyor. Ayrılanlara bakarak umutsuzluğa kapılan insanlarımıza destek vermek de bizlere düşüyor. Yaptıkları bir anlık kızgınlık, moralsizlikle örgütlülüğe bir darbe daha vurmak, deyim yerindeyse, "papaza kızıp oruç bozmak" olacaktır. Doğruları sabırlı bir şekilde anlatıp, tekrar örgütlülüğe ikna etmemiz gerekiyor. Doğru bir çalışma biçimiyle bunları da aşağız. Bu da ancak tabana tekrar ve daha yoğun bir şekilde ulaşmakla, örgütlenmekle olacaktır.

Yani diyebiliriz ki, bugün yapılacak en akıllıca eylemlerin başında örgütlenmek, işyeri örgütlenmelerini sağlamlaştırmak olacaktır. Doğru anlayış, tabanın sesi, oralardan tüm sendikaya ulaşacaktır. Zaten yine en doğruyu taban söylüyor: "Tüm yönetimler ellerindeyken hiçbirşey yapmayanların niyetsizlikleri, yalnızca daha iyi sırıtacaktır, bu da en iyi deyimle ölmüş 'atı kırbaçlamak' olacaktır. Bizim buna sabrımız ve niyetimiz yok."

Türkiye'deki devrimci durum, gerilimi hayli yüksek bir çerçevenin içine oturuyor. Bu gerilimi karşılayabilmek lazım.

Öyleyse güçlü olabilmek için haklı mücadelemizi daha da ileriye taşıyabilmek için bir kez daha **bir olalım, iri olalım, diri olalım!**

Bugün yapılacak en doğru eylem örgütlenmektir!

İşyerleri kalemizdir!

Her işkolunda tek sendika,

Ülke çapında tek konfederasyon,

Uluslararası tek ve aktif birlik! ●

Dünya işçi tulumunu giyip dolaşana kadar

İşçi sınıfı ile onun partisi kopmaz bir bütündür

TUNCAY KADER

Yığınların içinde ısrarlı çalışma için kendini pekiştirmeyi başaran bir parti, kendi öncüsünü örgütlemeyi başaran ve güçlerini işçi sınıfının ruhu ile etkileyen ileri sınıfın partisi ne olursa olsun kazanacaktır.

Sınıflı toplumdan sınıfsız topluma geçişi işçi sınıfı başaracaktır. Sosyalizmi kurmada etkin unsur işçi sınıfıdır. İşçi sınıfı nüfusun çoğunluğudur, herşeyi yaratandır. Kapitalizmin çelişkilerinden en çok zarar gören işçi sınıfıdır. Olması gereken son nokta proletarya diktatörlüğüdür. Buna erişilecektir, başka çıkar yol yoktur. Bunu herkes bilmelidir.

Sınıfın öncü partisinin görevi ise proletarya diktatörlüğünün önünü ideolojik ve siyasal olarak açıp, sınıfın egemen güçlerini yenip, iktidarın kurulmasını sağlamaktır. İşçi sınıfının iktidarı alması için, ekonomik ve demokratik savaşım içinde büyüyen öncü partisiyle kuşanmış olması gerekiyor.

İşçi sınıfının yani bizim mücadelemiz kendiliğindenliğe bırakıldığı zaman iktisadi mücadele içinde kalır. Bıçak kemiğe dayanmaya başladıkça, bu iktisadi mücadele siyasi içerik kazanır. Ama partisiyle bütünleşmiş işçi sınıfının siyasal eylemleri daha vurucu olacaktır, sonul zafere daha çok hizmet edecektir. Bizim tek tek bireyler olarak bir tek sanayii kolunda grevler yoluyla ya da çalışma süresinin -işgünün- kısaltılmasını almaya çalışmamız salt iktisadi harekettir. Ancak 8 saatlik işgününü amaçlayan örgütlü hareket siyasal harekettir.

Ve işte bu biçimdedir ki, işçilerin ayrı ayrı bütün iktisadi hareketlerden her yandan siyasal içerik alması gerekir. Bu da öncü gücün önemli görevidir. Yani öncü güç, işçi sınıfının çıkarlarını genel bir biçimde, genel bir toplumsal baskı niteliğini taşıyacak bir zafere ulaştırmak amacında sınıf hareketi ile kucaklaşır.

Biz, işçiler, kollektif zorbalığa yani egemen sınıflara karşı kesin ve belirleyici bir şekilde örgütlü olduğumuzu göstermeliyiz. Kampanyalarla, sürekli ajitasyon, propaganda çalışmalarıyla sınıf örgütlenmelidir.

Sınıfın partisinin görevi bu kadarla da bitmez: Bundan sonrası enternasyonalist proletarya diktatörlüğüne hazırlamak, dünya kapitalizme son darbeyi vurmaktır.

Yığınların içinde ısrarlı çalışma için kendini pekiştirmeyi başaran bir parti, kendi öncüsünü örgütlemeyi başaran ve güçlerini işçi sınıfının ruhu ile etkileyen ileri sınıfın partisi ne olursa olsun kazanacaktır.

İşçi sınıfı ile onun partisi kopmaz bir bütündür. Ta ki, dünya işçi tulumunu giyip dolaşana kadar. ●

Keseneğini düzenli ödemek partililiğin olmazsa olmazıdır

Komünist Partisi Üyeliğinin Asgari Koşulları ve Kesenek

Bazı bölge örgütlerinde bazı partililerin düzenli kesenek ödeme, hatta kesenek ödeme konusunu küçümsedikleri bilinmektedir. Hücre sekreterlerinin kesenek toplamadaki ısrarları üzerine bazen, "bırakın bu konuyu, daha önemli işlerimiz var" gibi yanıtlar bile duyulabilmektedir. *MURTAZA DERSİMLİ* bu yazıda, kesenek konusunun Leninci parti teorisinde tuttuğu yeri göstererek, söz konusu yanlışla mücadelede önemli bir çerçeve vermektedir.

1. Komünist partisi nedir? Nasıl oluşur?

Komünist partisinin genel kabul gören tanımı şöyledir: Komünist partisi, devrim yoluyla proletarya diktatörlüğünü kurmayı ve komünizme varmayı amaçlayan, tek bir disiplinin uygulandığı, hiziplerin, fraksiyonların yer almadığı, monolitik bir örgüttür.

Komünist partisi, komünizmin ilkelerini, partinin program ve tüzüğünü kabul eden, o doğrultuda çalışma yürüten, gönüllü olarak biraraya gelen üyelerden oluşur.

Komünist partisinin amacı, burjuvazinin devrilmesi, proletaryanın egemenliği, sınıfsal çelişkilere dayanan eski burjuva toplumun ortadan kaldırılması, sınıfların ve özel mülkiyetin olmadığı yeni bir toplumun kurulmasıdır.

Neden komünist partisine gerek vardır? Bu sorunun yanıtı toplumların oluşumunda yatar. Sınıflı ve devletli bir toplumda işçi sınıfının devrimi gerçekleştirebilmesi ve sosyalist topluma ulaşabilmesi için, disiplinli ve yüksek düzeyde örgütlü bir öncüye gereksinimi vardır.

Yine hepimizin bildiği gibi, komünist partisi demokratik merkeziyetçilik üzerinde kurulur. Bu temel örgütlenme ilkesi partinin birliğini sağlar. Partiye girişkenlik ve yaratıcılık karakteri verir.

Komünist partisinde *demokratikliğin dayandığı ilkeler* şunlardır: Partide işlevlerin ayrımı ve karşılıklı denetim. Yerel örgütlerin kendi alanlarında özerk olmaları. Yönetim organının seçimle gelmesi. Azınlığın çoğunluğa bağımlı olması. Tartışma, eleştiri-özeleştiri, parti kongre ve toplantılarının yığınlara açılması.

Merkeziliğin dayandığı ilkeler de şöyledir: Parçanın tüme, alt organların üst organlara bağımlı olması. Partinin tek merkezden yönetilmesi. Partinin yukarından aşağıya kurulması ve kooptasyon.

Eleştiri-özeleştiri, gerektiği durumda geniş biçimde kullanılması gereken bir yöntemdir. Hem yanlışlardan kaçınmanın, hem de demokratikliğin yoludur.

Demokratiklik ve merkeziyetçilik bir bütünün birbirini tamamlayan iki yönüdür. Merkeziyetçilik parti tabanının güvenine, bilinçli rızasına dayanmazsa bürokratlaşır. Demokratiklik, komünist sorumluluğa dayanmazsa çokbaşlılaşır. Böyle yanlışların ortaya çıkmamasının tek çözümlemede tek güvencesi, partinin kollektif bilincidir.

Demokratik merkeziyetçilik işleyişi, ülkenin ve partinin içinde bulunduğu duruma, o gün çözümlenmesi gereken sorunlara bağlı olarak değişir, iki yönden biri ağırlık kazanabilir.

İllegalite koşullarında merkezilik öndedir. Ayrıca, kritik dönemlerde parti işleyişinde merkezilik daha da öne çıkar.

Yukarıda aşağıya doğru hiyerarşik bir yapıyla kurulan komünist partisi, program ve tüzüğüyle bir bütünlük oluşturur. Program, partinin ideolojik ve siyasal açılımını belirler. Tüzük ise hiyerarşik yapıda yer alan organların ve birey olarak üyelerin sorumluluklarını, görevlerini, aralarındaki örgütsel ilişkileri belirler.

2. Komünist Partisi üyeliğinin koşulları

Yukarıda, yapısından kısaca söz ettiğimiz bir komünist partisine üye olmanın koşulları nelerdir?

Lenin ve Bolşeviklerin, 1900'lerin başlarında Menşeviklere karşı yürüttükleri mücadele bize komünist partisi üyesinin bir tanımını vermiştir:

''Parti üyesi, partinin programını kabul eden ve partiyi mali olarak ve örgütlerinin birinde yer alarak destekleyendir.'' Bu tanımda, parti üyeliğinin olmazsa olmaz, başka bir deyişle, **zorunlu asgari koşulları** verilmiştir.

Bazı yayınlarda, bu asgari koşullara ek bazı koşullar daha eklenmektedir. Bunları, parti üyesinin davranışları ya da bir üyeden beklenenler diye de değerlendirebiliriz. Bu ek koşullar şunlardır:

1. Komünizmi benimsemek,
2. Bu amaca yönelik yaşam biçimi ve etkinlik,
3. Devrimci enerji ve propaganda isteği, çalışması,
4. Her türlü anti-komünist siyasal ve ulusal topluluğa katılmaktan kaçınmak,
5. Kongre ve Merkez Komitesi kararlarına uymak.
6. Tüm parti işlerinde gizliliğe, konspirasyona dikkat etmek.

Aslında bu maddeler, yukarıda verilen tanımın içinde vardır. Zorunlu asgari koşulları eksiksiz yerine getiren bir üye, bu maddelere de tabii ki uyum sağlayacaktır.

Lenin'in verdiği bir başka tanım da şöyledir:

''Parti üyesi, komünist ilkelerle uyumlu bir biçimde örgütü geliştiren kişidir.''

Bu tanımı, hepimizin büyük bir açık yüreklilikle ve ciddi olarak düşünmesi gerektiği açıktır.

3. Komünist Partisi üyeliğinin zorunlu asgari koşulları

Tekrar yukarıda verilen tanıma dönelim. Bu tanım parti üyeliğinin asgari koşullarını net olarak belirliyor:

''Parti üyesi, partinin programını kabul eden ve partiyi mali olarak ve örgütlerinin birinde yer alarak destekleyendir.''

Bu tanımdan **3 ölçüt** çıkmaktadır:

1. Partili, parti programına ve programdan çıkan fikir ve belgelere ters davranmayacak.
2. Kesenek ödeyecek.
3. Bir parti örganında somut olarak görev yapacak.

Bu maddeler KP üyeliğinin minimum, olmazsa olmaz koşullarıdır.

Parti programı, ülkenin ekonomik, siyasal ve toplumsal çözümlemesini içerir. Partinin ideolojik bakış açısını belirler. İzlenecek stratejinin temel çerçevesini belirler. Kısa ve uzun dönemde varılması gereken hedefleri gösterir.

Belirli bir KP'nin üyesi, o partinin programını benimser. Programın çizdiği çerçeve içinde çalışır. Programa aykırı davranışlardan kaçınır. Bu, düşüncenin gelişmesinin önünü tıkamak değildir. Komünist partisinde program, kuran gibi, "bir yazıldı, artık değişmez" değildir. Bazı temel noktalar, ilkeler değişmeyebilir. Fakat yaşanılan zaman ve mekandan kaynaklanan değişiklikler, daha iyiye, ileriye götürecek eklemeler, değişiklikler yapılabilir. Tabii bu değişikliğin yetkili organlar eliyle yapılması koşuluyla, ki bu da kongredir.

Kesenek konusu da, bu söylenenlere bağlı olarak, kafalarımızda son derece açık olması gereken bir konudur. Parti üyesi, komünist partisini mali olarak desteklemek için, gelirinin bir kısmını kesenek olarak partiye vermelidir. Kesenek miktarı tüzükte belirtildiği oranda olur. *(Bu konu için, sayfadaki kutuya bakın.)* Kesenek aynı zamanda parti üyesinin mali özverisidir. Mutlaka düzenlilik arzetmelidir. Üyelerde belirli bir disiplini de getirir.

Kesenek konusu, Rusya'da parti ve parti üyeliği tartışmasında Bolşeviklerle Menşevikler arasında ayrım konusu olmuştur.

Kendi partimizin pratiğinde de kesenek bazı dönemlerde, bazı bölgelerde sorun haline gelmiş, düzenlilik arzetmemiş, önemi yeterince algılanmamıştır.

Kapitalist düzende atılacak her adım para, diğer bir deyişle mali güç gerektirir. Burjuvaziye iyi vurabilmek için mali açıdan da güçlü olmak gerekir. Aslında mesele oldukça basit ve açık. Bunu bilincimize iyi kazımak gerekiyor. Yaptığımız özveri taarruzlarının yeri ayrı, keseneğin yeri ayrıdır.

Hücrelerin, partimizin iyi çalışması için, keseneklerin düzenli toplanması ve bu konuda titiz davranılması gereklidir. Kesenek konusu da eğitim olarak verilmeli, partiye alınan komüniste önemi anlatılmalıdır.

Komünizm için gerektiğinde canımızı veririz diyoruz. Kesenek konusunda ikircimli davranan üyeye, "paranı, keseneğini sakındığın yola canını nasıl vereceksin" diye sorarlar.

Ayrıca kesenek partiyi arındıran, küçük burjuva eğilimleri düzelten bir işlev görür. Kesenek, partiyi dürüst davranmayan üyelerden arındırır.

İşçinin Sesi'nin geçmiş bir sayısında, kesenek üzerine çıkan yazının başlığının dediği gibi, "kesenek, komünisti partisine bağlayan göbek bağıdır."

Komünist partisi üyesi olmanın asgari koşullarından bir diğeri, belirli bir organda görev yapmaktır.

Her üye, parti hiyerarşisinde belirli bi organda mutlaka yer alır. Bulunduğu organda verilen görevleri yapmak zorundadır. Somut olarak çalışması gereklidir.

Tabii, verilen görevi ya da görevleri bir komüniste yaraşır bir enerji ve çabayla, elden gelen beceriyle ve onu aşarak yapmalıyız. Görevleri çekiştirmeden, sündürmeden zamanında yapmak önemlidir. Bu da parti disiplininin önemli bir parçasıdır.

Parti üyesi, alçak gönüllü komünist çalışmayı amaç edinmeli, bürokratlaşmadan çalışmalıdır. Her çeşit keyfilikten kaçınmalıdır. Bazı yoldaşlarda, "ben bu işleri yapacak adam mıyım, başkası yapsın" gibi iş küçümseme, beğenmeme eğilimleri olabilir. Böyle düşünmek yanlıştır, hatadır. Parti içinde yapılan her işin bir yararı vardır, önemi vardır. Verilen görevler istekle, azimle yapılmalıdır. Keyfilik demokratikliğe de aykırıdır.

Sonuç olarak, parti üyeliği yalnızca program ve tüzüğü kabul etmekle olmaz. "Program ve tüzüğü kabul etmiyorum ama organlarda çalışayım" olmaz. "İkisini de kabul ediyorum ama keseneğimi vermeyeyim" de olmaz. Kesenek, komünistin herşeyi kabul ettiğini gösteren önemli bir göstergedir. Kesenek, komünist ile partisi arasındaki en somut bağdır. ●

Kesenek konusunda iki yanlış anlamayı düzeltelim

Kesenekler konusunda bazı bölgelerde iki yanlış bilgilenme söz konusu:

1. Tüzüğümüzde, tüm örgütten toplanan keseneklerin % 25'inin merkez komitesine gideceği yazar. Bu nedenle, kesenek toplayan yoldaşlar, "bunlar '**merkeze**' gidiyor" dediklerinde, bu miktar ülke dışına gidiyor gibi anlaşılabilmektedir. Oysa, daha eski partiden ayrıldığımızın ikinci günü, II. Konferans'da alınan ve bugüne dek değiştirilmeyen bir karara göre, ülkede toplanan tüm gelirler, örgütü geliştirmesi için, ülke üst yönetimine bırakılmaktadır. Onsekiz yıldır ülkeden "merkeze" bir kuruş gitmemiştir. Bizim koşullarımızda, doğrusu da budur!

2. Yine bazı bölgelerde, üye keseneğinin, üyenin gelirinin % 10'u olup olmayacağı tartışmaları olmuştur. Bu da, özellikle merkezle görüşen bazı yoldaşların geri taşıdıkları bir yanlış anlamadan kaynaklanmaktadır. Yüzde on oranı, yurt dışı üyeler için saptanmış bir orandır. Yurt dışı üyelerin partiye verdikleri parasal katkı gerçekte bunun da çok üzerinde, % 30-50 çevresindedir. Ancak, ülkemizin koşulları çok farklıdır ve %10 oranı çoğu durumda kaldırılamayacak bir orandır. Ülkede kesenek oranını belirleme yetkisi, ülke üst yönetimindedir. Bu kararı onay ya da red yetkisi ise merkez komitesinindir. ●

Kapitalizmin her yerde amacı işçi sınıfını sömürmektir

İngiltere'de İş Bulma Merkezleri: Hükümet, İşverenlerin 'Yedek İşçi Ordusunu' İstediklerince Yönlendirmelerine Nasıl Yardımcı Oluyor?

J. DİYAROĞLU

İngiltere'deki *İş Bulma Merkezleri*, her türlü gelişmişlikleri içinde, kapitalizmin güzel bir kanıtı. *İş Bulma Merkezleri* hükümet tarafından işçiler için "sağlanıyor" ama işverenlerin yararı için kullanılıyor. Yoksulluğa karşı koruyucu bir mekanizma olmaktan çok, kapitalizmin yedek işgücü ihtiyacını denetlemek ve yönlendirmek için kullanılıyor.

Tüm batı Avrupa ülkeleri arasında işsizlik oranı en düşük ülke İngiltere'dir ve yeni raporlara göre de bu oran gittikçe azalıyor. Bunun, aslı olarak, "işsiz"lerin tanımlanmasında yapılan değişikliğin bir yansıması olduğu söylemeliyiz ama iki milyon "resmi" işsiz, İngiltere'de refah devleti biçiminde oldukça gelişmiş bir güvenlik ağı olduğundan tamamen evsiz ya da aç kalmayla karşı karşıya değiller.

Ancak, gerçekte kimin, işsizlere yapılan yardımdan faydalandığını bir düşünmekte yarar var. Günlük gazetelerin sürekli olarak, işsizlerin çalışmaktansa devlet yardımını almayı yeğleyen insanlar olduğunu tekrar eden mesajının yanında, bir diğer 'hikaye'de, işsizliğin gelişmiş kapitalist ekonominin gerekli bir bölümü olduğudur. İşsizler, talepde yükselme olduğunda işverenlere ucuz yedek işgücü oluşturur. Bu da arz-talep kuralları içinde ücretleri düşük tutmakta, kendilerinin de işsiz kalması korkusuyla çalışanların pasif kalmalarını sağlamaktadır.

İngiltere'de son dönemde, işsizlik yardımı "iş arayanların aylığı" olarak değiştirildi ve yardıma hak kazanmak geçen yirmi yıl içinde sürekli zorlaştırıldı. Bir yetişkin için ödenen haftalığı (49 Pound) alabilmek için yerine getirilmesi gereken pek çok koşul var.

Öncelikle, her hafta ya da iki haftada bir, işsiz kişi, hükümet tarafından yönetilen iş merkezinde, çalışmak üzere hazır olduğuna dair imza vermek zorunda. Bu arada, geçen süre içinde iş bulmak için neler yaptığını, iş başvuruları ve işverenlerden gelen red mektuplarıyla beraber göstermesi gerekiyor. Eğer görevli kişi, başvuru yapanın iş bulmak için yeterince çaba gösterdiğine inanmazsa, yardım kesilebilir.

Dahası, işsizlik süresi uzadıkça, işsizlik yardımının ölçüsü de zorlaştırılmaktadır. Üç ay sonunda iş merkezindeki görevli ile yapılan bir görüşmeden sonra işsiz kişi daha geniş bir alanda işlere başvurmaya zorlanır. Altı ay sonunda ise, ne iş olursa olsun başvurmak ve geleni kabul etmek baskısı, işsiz kişinin üzerindeki yardımın kesileceği tehdidiyle uygulanır.

İşsizlik yardımı isteyen kişilerin 'imza' verdiği yer olmanın dışında, iş bulma merkezlerinin bir diğer işlevi de iş ilanlarının bulunduğu bir merkez olmak ve işsizleri işverenlerle 'eşleştirme' yapmak. Hiç şaşırtıcı olmayan bir nokta, buralarda ilanı verilen işlerin düşük ücretli, nitelikli olmayan ve iş güvenliği de bulunmayan işler olmasıdır. Buralarda ilanı yönlü işlerin çoğu asgari ücret düzeyinde ve hatta kimisi bunun da altındadır. İşlerin birçoğu işçinin aşırı esnek saatler içinde çalışmasını, önceden bildirilmeden de olsa istenen her saatte çalışmaya hazır olunmasını istiyor ama bu saatler için her hafta ödeme yapılmayabiliyor.

İşveren bu işlerin ilanı için hiçbirşey ödemiyor ve işsizlik yardımı alanların maruz kaldıkları baskı sayesinde sürekli ucuz işgücü arzıyla durumunu kuvvetlendiriyor.

Asıl olarak bu durum yerel maaşları da birçok nedenle düşük tutuyor. İşveren, bedavaya iş bulmaya muhtaç insanların yoğun olarak bulunduğu bir yerde ilan veriyor. Bu insanlardan birisi işi kabul eder ancak kısa bir süre sonra işi bırakırsa işveren için farketmiyor. Örneğin, bir gazetede yeniden ilan vererek para kaybetmiyor, ne de yeni bir işçi bulmak için uzun süre beklemesine gerek var. Çünkü hergün iş merkezinde yeni bir işin ilanı için bekleyen uzun bir kuyruk var. Dahası, refah devleti kurallarına göre yardım ancak, kendisi yüzünden işini kaybetmiş işçiye değil, örneğin fazlalık nedeniyle işten çıkarılana veriliyor. Dolayısıyla, bir kez işsiz kişi bu tür düşük ücretli işleri kabul etti mi, alternatif bir iş bulana kadar bu tür işlerin içinde sıkışıp kalıyor. İşçinin muhalefeti de bu aynı mekanizmayla kısıtlanıyor çünkü işten çıkarılan kimse otomatik olarak 12 hafta işsizlik yardımı alma hakkını yitiriyor.

Sonuçta hükümet, iş bulma merkezleriyle, işsizlere uyguladığı, ne iş olursa kabul ettirme baskısı yapıyor. Üstelik, bu düşük ücretli ve işgüvenliği olmayan işleri, kendisi bedavaya ilan verdirerek, işverenlere ihtiyaç duydukları ucuz yedek işgücünü sağlıyor. "İmzalayan" herkese uygulanan herhangi bir işi alma zorunluluğuyla iş bulma merkezleri işverenlerin maaliyetlerini düşürüyor ve sömürücü işçi-işveren ilişkilerini açıktan destekliyor.

İngiltere'de hala şu ya da bu kadar çalışan bir refah devletinin varlığı bile işçi sınıfının ardıcıl mücadelesinin sonucudur. Bu bir yana, söz konusu "refah devleti"nin, iki tarafı da keskin bir kılıç olduğunu söylemeliyiz.

Son olarak, işsizlik yardımına başvurabilmek için uygulanan aşırı sert ölçü, bu tür refah yardımlarını, emeğin boyunduruk altına alınmasında bir silah haline getiriyor. İş bulma merkezleri hükümet tarafından işçiler için "sağlanıyor" ama işverenlerin yararı için kullanılıyor. Yoksulluğa karşı koruyucu bir mekanizma olmaktan çok, kapitalizmin yedek işgücü ihtiyacını denetlemek ve yönlendirmek için kullanılıyor. ●

İŞÇİNİN SESİ MEKTUPLAR

Burjuvazinin yalana, çetelere, mafyalara batmış olan düzenini yırtıp atacak olan işçi sınıfı ve emekçi halkımızın, kurtuluşunun, özgürlüğünün, yarınlara güvenle bakabilmesinin, yani devrimin yolunu aydınlatacak güçlü bir meşaleye ihtiyacı var. Bu meşale **İŞÇİNİN SESİ**'dir! Bu meşaleyi güçlendirelim, aydınlığını her yerlere ulaştıralım.

Küçüktür, büyüktür demeden her yerden, her olaydan, sorunlarımızdan, ihtiyaçlarımızdan, örnek alınması gereken eylemlerimizden, yayınlanır-yayınlanmaz endişesine kapılmadan, **İŞÇİNİN SESİ**'ni haberdar edin. Yayınlanmayan yazıların bile gazeteye büyük yararı olduğunu unutmayın!

Ne olursa olsun değişmeyecek **alın yazımızı** yineleyin!

İŞÇİNİN SESİ *ile örgüt büyür, Örgüt ile* İŞÇİNİN SESİ *büyür.*

Lenin'in şu sözleri bize rehberdir:

"En çok gereksinim duyduğumuz şey gazetedir. Onsuz, özel olarak toplumun en geniş katmanları arasında siyasete ve sosyalizmin sorunlarına karşı ilgi uyanmışken ve genelde Sosyal-Demokrasinin (komünizmin -*İ.S.*) en temel ve kalıcı görevi olan sistematik, çok yönlü propaganda ve ajitasyonu ilkesel ve tutarlı biçimde yürütemeyiz.

"Hiç abartmasız şu denebilir ki, bir gazetenin baskısının (ve dağıtımının) sıklığı ve düzenliliği, militan çalışmalarımızın bu en önemli ve yaşamsal bölümünün ne denli iyi örgütlendiğinin kesin bir ölçütüdür.

"Dahası, bir gazetenin rolü, yalnızca fikirlerin yayılması, siyasal eğitim ve siyasal bağlaşıklar kazanmayla sınırlı değildir. Bir gazete yalnızca kollektif propagandist ve kollektif ajitatör değil, aynı zamanda kollektif bir örgütçüdür. Bu son anlamda, inşaat halindeki binanın çevresinde kurulmuş, onun köşelerini işaretleyen ve yapıcılar arasındaki iletişimi sağlayan iskeleye benzetilebilir." (LENİN, *NEREDEN BAŞLAMALI?*)

Yıllardır, her çeşidinden burun bükmelere karşın ısrarla, inatla yinelediğimiz belgimiz Lenin"in bize armağıdır:

Devrimci teori olmadan devrimci eylem olmaz...

Yine yıllardır gönlerden indirmediğimiz, gerçek partilinin ayracı belgimiz vardır;

Devrimci savaşım, devrimci özveri üzerinde yükselir.

Türkiye Komünist Partisi'nin 9. kongresinden bu yana yeniden yakaladığımız, yeniden öğrendiğimiz, yeniden kıyasıya uygulayacağımız bir belgimiz daha vardır;

Devrimci özveri de, devrimci savaşım üzerinde yükselir.

Yoldaşlar! Bu dört belgi ışığında koyulmuş eylem haberlerinizi, bilgilendirmelerinizi, düşüncelerinizi, sorunlarınızı, yani mektuplarınızı, mektuplarınızı, mektuplarınızı (*E-Posta daha da iyi olur*) bekliyoruz.

Halkımızı güzel günlere **TKP** taşıyacaktır! Öyle ya da böyle! ●

Halkın acil ve yakıcı sorunlarını çözebilmek amacına uygun gerekli bir mekanizma olan Halk Meclislerinin tarihteki yeri

Halkın Gücü: Halk Meclisleri -XI

M. KIZILTEPE

Şubat 1917'de kurulan sovyetin 1905'tekine göre bir diğer önemli farkı da, devrimci siyasetlerin sovyetin içinde giderek artan rolleridir. Sovyetin Yönetim Komitesi'nde olduğu gibi, Izvestiya gazetesinin yazı kurulunda da önemli görevler aldılar. Sovyetin içinde bu dönemde etkinlikleri artan siyasetlerin içinde Sosyalist-Devrimciler (SR'ler) ve Menşevikler geliyordu. Devrimci küçük burjuvazinin en önemli siyasal örgütü olan SR'ler, çeşitli toplumsal katmanların çarlığa karşı olan kesimlerinin görüşlerini dile getirdikleri bir forum gibiydiler

Petrograd İşçi Ve Asker temsilcileri Meclisi

Petrograd Sovyetinin doğuşu:

İşçi sınıfımızın şanlı savaşım tarihinde yer etmiş tarihler ve fabrikalar ya da yöreler vardır ki her biri belli bir dönemde verilmiş olan tarihsel ve şanlı bir direnişi, grevi ya da eylemi çağrıştırır: Aliağa, Netaş, Gaziosmanpaşa,.. Bundan önceki yazılarımızda da anlattığımız gibi Rusya işçi sınıfının tarihinde de örneğin Putilov silah fabrikası da aynı onurlu yeri tutar. Bu yazımızda da yine devrimde (hem 1905 hem de 1917 devrimlerinin her ikisinde) tarihsel ve yaşamsal bir işlev görmüş olan Petrograd Sovyeti'nden sözetmek istiyoruz. Hem 1917 Şubat devrimiyle başlayan sürecin nasıl geliştiğini izleyebilmek açısından, hem de Rusya devriminin önde gelen halk meclislerinden biri olduğundan yanlışıyla doğrusuyla yakından incelemeye alıp derslerimizi çıkarabilmek açışından yararlı olacağına inanıyoruz.

Önceki yazılarımızda da belirttiğimiz gibi, 1905 devriminde Sovyetlerin ortaya çıkışından devrimin yenilgisinden sonra yasaklanışlarına kadar olan zaman dilimi oldukça kısadır, özellikle Petrograd Sovyeti için bu söylediğimiz geçerlidir:Topu topu iki-ikibuçuk ay sürmüştür. Ancak 1905 devrimiyle ortaya çıkan Sovyet deneyiminin Rusya işçi sınıfı üzerinde bıraktığı izler çok derin oldu; şöyle ki, bu deneyimin zenginliğini, kullanılan savaşım yöntemlerinin öğreticiliğini yaşamış olan kuşaklar, bunları gelen genç neslin işçilerine ilk elden aktarmışlar ve her bir direniş ya da grev patladığında Sovyet fikrinin yeniden ortaya atılmasına önayak olmuşlardır. Bu istem, eylemdeki işçilerin hangi siyasi akıma ya da örgüte gönül vermiş olmalarından bağımsız olarak ifade edilmiş ve Sovyet kavramı sorguya çekilmemiştir.

Oniki yıl sonra yeniden patlayan devrimci durumun hemen ardından da işçi meclisleri kavramının yeniden gündeme gelmesi son derece doğaldı.

Gerçekten de, Şubat 1917'de olayların başlamasıyla birlikte, sadece fabrikalarda ve işyerlerinde kalmayıp ilericidevrimci aydın çevrelerinde de konu tartışılmaya başladı. 24 Şubat'ta grevde olan çeşitli fabrikalarda Sovyet delegeleri için seçimler düzenlendi.Aynı gün yasadışı bazı sendika ve kooperatif yöneticileriyle sol milletvekillerinin de katıldığı toplantılar yapıldı. Bu toplantıların sonunda bir İşçi Sovyeti için seçimlerin yapılmasına karar verildi. Seçilen üyelerin Petersburg'un nerelerinde görev yapacaklarının saptanmasından sonra İşçi Kooperatifleri Birliği'nin binası da merkez bina olarak saptandı. Ancak bu toplantılara katılanlar 25 Şubat'ı 26 Şubat'a bağlayan gece polis tarafından tutuklandılar, ve alınan kararları da bu nedenle yığınlara duyuramadılar. Sovyete seçilen delegelerle yığınlar arasındaki bu kopukluk, olaylar son derece hızlı geliştiği için topu topu iki gün sürdü.

Petersburg Sovyeti'nin nihai biçimini almasındaki tayin edici katkı aslında Harp Endüstrileri Komisyonu'na bağlı olan fabrikalarda çalışan işçilerden geldi: 27 Şubat'ta hapisten çıkar çıkmaz diğer işçiler ve de askerlerle birlikte büyük bir kortej oluşturarak Duma'nın bulunduğu saraya doğru yürüyüş düzenlediler. Aynı gün öğleden sonra da "İşçi Delegeleri Meclisi Geçici Yürütme Komitesi"ni oluşturdular. Bu komiteye çeşitli sosyalist milletvekilleri de katıldılar. Komitenin vakit kaybetmeden yaptığı ilk iş, işçileri ve askerleri delegelerini seçmek üzere seçimlere çağırmak oldu. Buna göre her bin işçiye ve de her bölüğe bir temsilci seçilecekti. Ancak Petersburg Sovyeti'nin çalışmalara başlamasıyla birlikte tehlikeler de artıyordu: Çarlık, rejimine sadık olan birimleri Petersburg'a yığmaya başlamıştı bile...

Bu hassas durumda Sovyet'in Yürütme Komitesi bünyesine devrimci subaylardan oluşan bir kadroyu da katarak kentin stratejik noktalarının ele geçirilmesi için onları görevlendirdi. Öte yandan da mahalle komiteleri ve silahlı işçi milislerinin oluşturulması için gerekli halk komiserlerini seçti. Çalışma alanlarının birdenbire genişlemesi üzerine Yürütme Komitesi'nin vakit kaybetmeden yaptığı bir diğer iş de kendini kooptasyon yoluyla daha da genişletmek oldu. Böylece basın-yayın, erzak ve mali komisyonlarını kendi bağrında kurmuş oldu.

28 Şubat günü de "Petrograd İşçi ve Asker Sovyeti Gazetesi"nin ilk sayısı çıktı. Gazetede yer alan ve tüm ülke halklarına yapılan çağrıda, 27 Şubat günü başkent Petersburg'da İşçi ve Asker Sovyeti'nin kurulduğu bildiriliyor ve Sovyetin en temel görevi olarak da halk güçlerinin örgütlenmesi, Rusya halklarının egemenliğinin ve de siyasal özgürlüklerin kalıcı olarak elde edilmesi için yığınlar savaşıma çağrılıyordu.

Aynı gün Sovyet delegelerinin seçimleri fabrikalarda yapıldı. Akşam yapılan ilk toplantıya ise 120 civarında delege katıldı. Ertesi gün de geçici hükümete katılmama kararı aldı. Dahası, Duma Komitesi'ne programatik düzeyde bir dizi istemlerde bulunarak, ancak bu istemler sağlandığı takdirde bir burjuva hükümetini destekleyebileceğini bildirdi. Böylece Petersburg Sovyeti hükümete karşı bir kutup oluşturarak devrimci halk demokrasisini denetleme organı görevini üstlenmiş oluyordu. İlerde de daha ayrıntılı olarak göreceğimiz gibi, bu yeni olgunun devrimin bundan sonraki seyri üzerinde yaşamsal önemde rolü vardı.

Bu söylediklerimizden de anlaşılacağı gibi, Şubat devriminin utkusunda askerî birliklerin işçi ve emekçilerin yanında yer almalarının belirleyici önemi olmuştur. Oysa askerî birliklerin temsilcilerinin Sovyete alınması konusunda herkes aynı fikirde değildi; örneğin Menşevikler Sovyetlerin saf işçi yapısını bozacakları endişesiyle karşıydılar. Oysa diğer siyasetlerden birçok delegenin de belirttiği gibi askerler de halk çocuklarıydılar: Ezici çoğunluğu fabrikalardan, köylerden toplanmışlardı ve yine oraya döneceklerdi. Üç yıldır süren ve ağır kayıpların son derece zor koşullarda verildiği savaştan bir an önce çıkmak isteyen ve buna da iktidardaki egemen sınıfın hiçbir zaman yanaşmayacağına kanaat getiren ordu birliklerinin açıktan devrim saflarına geçmeleri aslında çok önemli bir gelişmeydi ve Petersburg Sovyeti de bu tarihsel fırsatı anında değerlendirebilme becerisini gösterdi. Yayınladığı ilk bildiriyle de bu gerçeği belgeledi.

Ancak burada hassas bir konu vardı ki, o da Sovyetin asker delegelerinin ve üyelerinin nereden emir alacağıydı: Emir-komuta zincirine bağlı olarak kışladan mı yoksa Sovyetin Yürütme Komitesi'nden mi? Bu sorunu Sovyet delegeleri yaratıcı bir biçimde çözüme bağladılar: Sovyet Yürütme Komitesi'nin kararlarına ters düşmediği sürece askerler kışlada verilen emirlere uyabilirlerdi, aksi takdirde bağlayıcı olan Sovyetlerin aldıkları kararlardı. Bu aslında Sovyetlerin kararları bağlayıcıdır demenin ustaca ifade edilmesinden başka birşey değildi!..

Petrograd Sovyetinin yapısı:

1905 devriminde de olduğu gibi olağanüstü bir coşku ve devrimci enerjiyle yeniden kurulan Petersburg Sovyeti ilk günden itibaren hummalı bir faaliyete başladı. Sovyetin ilk günlerine kaçınılmaz olarak bir düzensizlik, karmaşa eşlik etti. Mart ayının ilk haftasında toplam delege sayısı 1200 iken bu rakam onbeş gün içinde 3 bine fırlayıverdi. Bu kadar yüksek sayıda delegeyle oturumların derli toplu bir biçimde yapılması olanaksızlaşınca Sovyet yeni bir yapılanmaya girişti. Günlük işlerin düzenli olarak yürütülmesi için 600 civarında delegeden olan bir meclis, eşit sayıda işçi ve askerin katılımı doğrultusunda oluşturuldu. Tabii işlerin ağırlıklı ve de önemli olanları yine Yürütme Komitesi'nin sorumluluğu altında yapılıyordu, ama bu yeni yapılanmayla yükü birazcık olsun hafiflemişti. Kendi dışında oluşturulan onbeş komisyonun da çalışmaya başlamasıyla birlikte iki aydan kısa bir süre içinde çarkları tıkır tıkır dönen bir yapı ortaya çıkmıştı.

Gelgelelim bu yeni yapılanma paradoksal olarak nitelendirilebilecek yeni bir durumu da ortaya çıkardı. Daha iyi ve düzenli bir işleyişi sağlamak amacıyla gerçekleştirilen bu yapılanma Sovyetin, gücünü doğrudan aldığı halk yığınlarıyla doğrudan temasını kaybetme tehlikesini doğurdu: Şöyle ki, kurulduğu ilk günlerde her gün bir toplantının olduğu ve halk yığınlarının yoğun bir ilgisine şahit olan Sovyet, çeşitli komisyonlar kurulup da toplantılar daha seyrek yapılmaya başlanınca halkın katılımında önemli düşüşler izlenmeye başlandı. Esas tehlike, halkın katılımının azalmasıyla birlikte, kendi eliyle seçip yolladığı delegelerinin üzerindeki denetimini zayıflatmasıydı. Paris Komünü'nde bu denetimin ne kadar sıkı yapıldığını ve bunun da ne kadar olumlu sonuçlarının olduğunu hatırlarsak, tehlikenin boyutları daha iyi anlaşılacaktır. Gerçekten de, halkın doğrudan ve sıkı denetiminden giderek çıkan Sovyet, delegelerin de daha gevşek bir tavır almasına ya da az katılımdan dolayı toplantıda kim varsa onun isteği yönünde kararların alınmasına ve böylece de giderek azınlıkta olan gurupların sesini güçlerine oranla çok daha fazla duyurduğu durumlar ortaya çıkıyordu..

1917 Şubat devriminde kurulan Petrograd Sovyeti ile 1905'te kurulanın arasında bir diğer önemli fark da ilkinde mahalle ya da semt meclisleri adını vereceğimiz, daha küçük boyutlarda ancak doğrudan yerel sorunların çözümüyle ilgilenen ve Petrograd İşçi ve Asker Sovyeti'ne bağlı olarak hareket eden, yeni türden halk meclislerinin kurulmuş olmasıdır. Şubat sonu ve Mart ayının ilk haftasında Petrograd da dahil birçok kentte her mahallede bir yerel halk meclisi kurulmuştu bile. Bu meclislerde semtte bulunan ve de kentin (örneğimizde Petrograd'ın) Sovyetinde temsil edilmeyen küçük çaptaki işyerlerinin işçi temsilcilerinin yanında, kent Sovyetinin de görevlendirdiği delegeler de yer alıyordu. Semt meclisleri, kendi mahalleleriyle ilgili tüm sorunlarla ilgilenmek ve kent Sovyetiyle uyum içinde çözüm aramakla görevliydiler. Ancak zamanla bu semt meclislerinin davranışlarında bağlı oldukları kent Sovyetinden bağımsız bir biçimde davrandıkları da gözlenir oldu.

Burada belirtmemiz gereken bir diğer olgu da bu sözünü ettiğimiz semt meclislerinde Bolşeviklerin giderek artan popüleritesidir. Gerçekten, Bolşeviklerin etkinliğinin artışı semt meclislerinde kent Sovyetinde olduğundan çok daha hızlı bir biçimde oldu. O kadar ki, Bolşeviklerin girişimiyle Haziran ayında örgütlenen semtler arası halk meclisleri konferansı, Temmuz ayındaki ayaklanmada Bolşeviklerin temel dayanak noktasını oluşturmuştur.

Şubat 1917'de kurulan Sovyetin 1905'tekine göre bir diğer önemli farkı da, devrimci siyasetlerin Sovyetin içinde giderek artan rolleridir. Sovyetin Yönetim Komitesi'nde olduğu gibi, *Izvestiya* gazetesinin yazı kurulunda da önemli görevler aldılar. Sovyetin içinde bu dönemde etkinlikleri artan siyasetlerin içinde Sosyalist-Devrimciler (SR'ler) ve Menşevikler geliyordu. Devrimci küçük burjuvazinin en önemli siyasal örgütü olan SR'ler, çeşitli toplumsal katmanların çarlığa karşı olan kesimlerinin görüşlerini dile getirdikleri bir forum gibiydiler ve bunun en canlı örneği de temel yayın organları olan *Narodnaya Volya*'da yansıyordu. Bolşevikler herşeyden önce işçi sınıfının ve yoksul emekçilerin siyasî örgütü olmaya çalışıyorlardı. Şubat 1917 devrimini izleyen ilk aylar içinde Petrograd Sovyeti'nde işçi delegelerinin çoğunluğu Menşeviklerden geliyordu. Bu sıralarda Bolşeviklerin Sovyetin içindeki rolleri azdı. Önceki yıllarda maruz kalınan çeşitli tutuklamalar ve bunları izleyen sürgünler Petrograd'daki parti örgütüne önemli darbeler indirmişti. Ayrıca örgütün içinde polisin ajanları da bu dönemde boy vermişti. Dolayısıyla buradaki parti örgütünü yeniden ve son derece sağlam temeller üzerinde inşaa etmek gerekiyordu.

Bolşeviklerin Petrograd'daki yoğun örgütlenme çabaları kısa zamanda meyvalarını vermeye başladı: İlk kez 6 Mart'ta Sovyetin içinde kırk kişilik bir Bolşevik gurup oluşturuldu. Toplam delege sayısının ikibin ile üçbin arasında oynadığı Petrograd Sovyeti'nde bu önemli bir rakkam olarak görülmeyebilirdi, ancak çoğunluğunun siyasal bilincinin oldukça geri olduğu diğer delegelere oranla Bolşeviklerin örgütü çok daha kenetlenmiş, tek bir vücut gibi hareket eden bir yapıya sahipti.

Petrograd Sovyeti'nde Bolşeviklerin nüfuzunun artmasında dönüm noktası diyebileceğimiz olay, kuşkusuz Lenin'in ülkeye geri dönüşüydü. Sadece Petrograd'da değil, tüm Rusya'da örgüt sanki şahlandı. Ajitasyon ve propaganda çalışmaları olağanüstü bir biçimde hızlandı. Ardından Petrograd Sovyeti'nde yeniden delege seçimlerinin yapılması için ajitasyona başladılar. Mayıs-Haziran aylarında düzenlenen seçimlerde birçok fabrikadaki işçi delegeleri Bolşeviklerden yana adaylıklarını koymaya karar verdiler. Temmuz ayaklanmasının patladığı anda Petrograd Sovyeti'ndeki işçi delegelerinin yarısı, asker delegelerinin ise dörtte biri Bolşeviklere geçmişti bile. Daha ilerdeki yazılarımızda da göreceğimiz gibi Eylül ayına gelindiğinde ise Petrograd Sovyetinin işçi ve asker delegelerinin çoğunluğu Bolşeviklerden yana saf tutuyorlardı. ●

İŞÇİNİN SESİ
İŞÇİNİN SESİ, web site adresi http://members.aol.com/TKPIS
E-Mail adresi 1: mesajis@aol.com E-Mail adresi 2: sohbetis@aol.com Yazışma adresi: PO Box 513 London, N1 4AR
Türkiye'den 1 kitap göndererek abone olunabilir. Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Mustafa Suphi ve Ondörtlerin Anısına

Onlar Ölmediler!

Mücadelemizde Yaşıyorlar ve Yaşayacaklar

NAZIM ÇELİK

Büyük önder Mustafa Suphi yoldaş 1883 yılında Samsun'da doğdu. Babası, Osmanlı'da yüksek bir memurdu. M. Suphi orta öğremini, Osmanlı İmparatorluğu'na bağlı Suriye'de tamamladı. İstanbul Hukuk Fakültesi'ne girdi. İlk olarak üniversite yıllarında devrimci harekete katıldı.

Üniversiteden sonra öğrenimine devam etmek için yurtdışına çıktı. Paris'te Sorbonne Üniversitesi'nde iki yıl sosyoloji öğrenimi gördü.

Paris, o sırada Türk devrimci sürgünlerinin merkeziydi. Üyeleri Jön Türk diye adlandırılan burjuva ulusçu "İttihat ve Terakki Partisi"nin Merkez Komitesi uzun süre bu kentte yerleşmişti.

M. Suphi, Jön Türklerin dar çerçeve içinde kalan görüşleriyle yetinmedi. İlgisini sosyalist öğretiye yöneltti. II.Enternasyonal'in Uluslararası Sosyalist Bürosu üyeleriyle ilişkiler kurdu. Bunlardan büyük devrimci Jean Jaures' le sık sık görüşüyordu.

Yurda dönünce M. Suphi İstanbul Yüksek Ticaret ve Tarım Enstitüsü'nde ekonomi politik dersi vermeye başladı. 1912'de "Milli Anayasacılar" adlı bir topluluk kurdu ve *İfham* gazetesini çıkarmaya başladı. Bu gazetede, emekçilerin umutlarını boşa çıkaran Jön Türk hükümetlerinin gerçek yüzünü gösterdi. Hükümetin savaş serüvenlerini, emekçilere onulmaz acılar getiren Balkan Savaşları'nı protesto etti. Bunun üzerine hükümet, Mustafa Suphi'yi asılsız bir suçlamayla tutuklayıp, 15 yıl sürgün cezası verdi. 1914 yılı başında Sinop'tan deniz yoluyla kaçarak Rusya'ya geçti.

I. Dünya Savaşı başladığında M. Suphi Batum'daydı. Düşman devletin vatandaşı olarak tutuklandı. Binlerce Türk savaş tutsağıyla birlikte Ural'a gönderildi. Ural fabrikalarında işçi olarak çalışan Mustafa Suphi, bir kısım arkadaşlarıyla, bu savaş tutsaklarının ve kendi konumunu da kökünden değiştirdi. M. Suphi devrimin ilk gününden itibaren Ekim'in zaferini savunanlara katıldı.

Bundan sonra, M. Suphi'nin ana amacı, çürümüş Sultan rejimine karşı savaşacak ve Rusya'da devrimi koruyacak enternasyonalist karekterli bir Türk devrimci örgütü kurmaktır.

M. Suphi'nin önderliğinde, Türk devrimcilerinin mücadele organı olan *Yeni Dünya* adlı gazete 1918'de çıkartılmaya başlandı.

M. Suphi 1918'de, Kazan'da *Türk Savaş Tutsakları Sosyalist Örgütleri Temsilcileri Kurultayı*'nı topladı. Bu kurultayda "Rus devrimci proletaryasıyla omuz omuza saptanmış amaca gitmek" kararı alındı.

M.Suphi, 1918 Temmuz ayında Moskova'da toplanan, *Türk Sol Sosyalistleri Birinci Kurultayı*'nın da örgütleyicisi ve yöneticisidir. Bu kurultayda tek bir örgüt olarak birleşen kümeler, gelecekteki **Türkiye Komünist Partisi**'nin kurucu kollarından birisidir.

Yeni Dünya'nın yürüttüğü güçlü propaganda ve Rusya'daki Türk sosyalistlerinin eylemleri, Sultan hükümetini son derece tedirgin ediyordu. Bu hükümet protesto üstüne protesto gönderiyor, Suphi ve eylem arkadaşlarının Türkiye'ye geri verilmelerini istiyordu.

M.Suphi aynı zamanda *Doğu Halkları Komünist Örgütleri Merkez Bürosu*'nda da yoğun çalışmalarını yürütüyordu. Bir kaç yabancı dili mükemmel bilen, çeşitli Asya halklarının, geniş emekçi yığınlarının düşünce, özlem ve umutlarını tanıyan M. Suphi, kısa sürede, güç koşullar altında, doğu dillerinde yayın çıkarmayı gerçekleştirdi.

M. Suphi, Komintern'in I. Kongresi'nde verdiği söylevde, Rusya'da bulunan Türk işçi ve köylü temsilcilerinin, "kapital ile savaşa girmeye karar verdiklerini" belirtti. Ekim Devrimi'nin uluslararası önemini iyi kavramıştı. Sovyet egemenliğinin, "bütün ezilen halkalara ve sınıflara büyük kurtuluş umudu verdiğini" söylüyor, bütün gücüyle Ekim Devrimi'ni savunmayı görev biliyordu. Türk savaş tutsakları arasında büyük mitingler düzenliyor, Sovyet egemenliğinin anlam ve önemini açıklıyor, Beyaz Orduculara ve müdahalecilere karşı savaşacak gönüllü birlikler örgütlüyordu.

1919 yılı yazında *Komintern Güney Büro*'sunda görevlendirilen M. Suphi, Odesa ve Kırım'da çalıştı. Bölge halkı, İstanbul ve Anadolu'dan Kırım'a gelenler arasında Marksizm-Leninizm ideolojisini yayıyor, komünist hücreler, gönüllü birlikler örgütlüyordu.

1920 Mayıs'ında, Türkiye komünistlerinin kurmayı başardıkları partizan birlikleri, işgalci müdahalecilere karşı savaşanların ilk saflarında yer alıyorlardı.

M. Suphi yurda dönmeye hazırlanıyordu. Ulusal Kurtuluş Savaşı büyük bir boyut kazanmıştı. Hareketlenen halk yığınları, Rusya halklarının devrimci mücadelesinin de etkisiyle, sömürü ve baskının her biçiminden kurtulmak zorunluluğunu kavramışlardı.

1920 Nisan'ında Mustafa Kemal başkanlığında kurulan burjuva-toprak sahibi hükümeti, partizan birliklerini denetim altında tutmak, kurtuluş hareketinin başına geçmek ve bu hareketi sadece yabancı işgalcilere karşı savaşın sınırları içine hapsetmek için çalışmalarını arttırdı. Suphi, Türkiye ulusal burjuvazisinin ikili, çelişkili politikalarını teşhir etti. İşçi ve köylü kitlelerine, tek doğru yolun bütün dünya proletaryasının ezenlere karşı birleşmesi olduğunu gösterdi.

Türkiye için bu kritik zamanda M. Suphi, yurda dönüp, halk yığınlarıyla birlikte savaşa bizzat katılmak istyordu. Fakat yolları, beyaz orducuların, Gürcü, Ermeni ve Azerbeycan burjuva ulusçularının orduları ve çeteleri kesmişti. Türkiye'ye Afganistan ve İran yoluyla geçmeyi planlıyordu. Bu amaçla Türkistan'a gitti. *Türkistan Cephesi Politbürosu*'nda çalışarak, Orta Asya'da Sovyet egemenliğinin sağlamlaşması için yardım etti. Taşkent'te *Yeni Dünya* gazetesini yayınlamaya başladı. Gönüllü Kızılordu kümeleri kurdu. Mitinglerde konuştu.

28 Nisan 1920'de, ayaklanan Bakü işçileri müsavat hükümetini devirerek Azerbeycan'da Sovyet egemenliğini ilan ettiler. Bakü' nün kurtuluşuna Türkiyeli gönüllüler de etkin olarak katıldılar. M.Suphi Mayıs'ta Bakü'ye geldi.

Türkiye Komünist Partisi İstanbul, Ankara ve Bakü olmak üzere üç örgütten oluşmuştur. Bunların en güçlüsü, 1919'da oluşturulan İstanbul örgütüdür. Bu örgüt, en güç yeraltı koşullarında, Türkiye devrimci işçi hareketine öncülük etmişti. Bir kaç gazete ve dergi yayınlıyor, yabancı işgalcilere karşı etkin olarak savaşıyor ve büyük sendikaları yönetiyordu. İstanbul örgütü, TKP'nin temel çekirdeği oldu. Ayrıca Ankara, İzmir, Zongul-dak, Eskişehir, Samsun, Adana, Konya, Trabzon ve Erzurum'da komünist örgütler vardı. Bunlar İstanbul örgütleriyle, Rusya'daki Türkiyeli komünistlerle ilişkideydi.

Ankara örgütü ise, hükümetin 1920 sonbaharında kurdurduğu provakasyon komünist partisine karşı mücadele ediyordu.

Mustafa Suphi Bakü'de de *Yeni Dünya* gazetesini yayınlamaya başladı. İstanbul ve Anadolu örgütleri arasındaki bağı pekiştirdi. "Proletarya davasından elinizi çekin!" sloganıyla sahte "komünist partisinin" içyüzünü açığa çıkardı.

Komünist Partisi'nin kuruluş kurultayı 10 Eylül 1920'de Bakü'de toplandı. 15 komünist örgütün, İstanbul, Anadolu ve Bakü örgütlerinin temsilcilerinden oluşan 74 delege kurultaya katıldı. Bunların 51'i İstanbul ve Anadolu'dan gelenlerdi. Kurultay'a M.Suphi başkanlık etti. Açış konuşmasında, Şanlı Ekim Devrimi'nin Türkiye devrim hareketinin gelişmesindeki önemini belirtti. "Türkiye Komünist Partisi'nin kuruluşu sadece Türkiye için değil, bütün Doğu için büyük önem taşıyacaktır" dedi.

TKP'nin ilk kurultayında, bütün Türkiyeli komünistleri birleştiren partinin kurulduğu ilan edildi. Merkez Komitesi ve TKP Teftiş Komisyonu seçildi. M.Suphi oybirliği ile parti başkanlığına, İstanbul örgütünün yöneticisi Ethem Nejat genel sekreterliğe seçildiler.

TKP'nin I. Kurultay kararları, Türkiyeli komünistlerin yolunu aydınlattı, ilham kaynağı oldu. Emekçilerin özgürlük ve devrim mücadelesine yeni güçler aşıladı. Fakat burjuva hükümeti, işçi ve köylüler üzerinde baskıyı arttırıyor, işçi ve komünist hareketi bölmek ve boğmak için tüm yolları deniyordu.

M. Suphi bu koşullarda ülkede olmayı mutlak zorunluluk sayıyordu. Gerçekler, hükümetin, komünistlere baskı politikası uyguladığını gösteriyordu. Bu nedenle M. Suphi ve yoldaşları, Türkiye'de kendilerini zor deneylerin, kovuşturmaların, hapisin ve hatta ölümün beklediğinin farkındaydılar. Fakat hiçbir şey yiğit devrimcinin ve arkadaşlarının kararını *değiştiremedi*.

M. Suphi, Bakü'den, Kurtuluş Savaşı'nda doğrudan yer alma kararlısı gönüllüler alayının, Türkiyeli komünistlerin başında yola çıktı. Fakat alay, o sırada yolların kesilmiş olduğu Azerbeycan'dan Türkiye'ye ulaşamadı. O zaman M. Suphi, aralarında TKP Merkez Komitesi üyeleri Hilmioğlu Hakkı, Ethem Nejat, Nazmi ve İsmail Çitoğlu'nun da bulunduğu en yakın ondört yoldaşıyla Ankara'ya gitmeye karar verdi.

Bu seçkin komünist önderlerin Anadolu'ya gelişinin doğuracağı sonuçlar Ankara hükümeti'ni telaşlandırdı. Doğu Ordusu Komutanı Kazım Karabekir'e, "M.Suphi ve arkadaşlarının Ankara'ya bırakılmaması ve duruma göre davranılması" emri verildi. Azgın Karabekir, amirlerinin gösterdiği hedefi çok iyi anladı. Türkiyeli komünistlerin yoluna her türlü engeli çıkardı. Fakat M.Suphi ve yoldaşları yollarına devam ettiler.

28 Ocak 1921 akşamı Trabzon'a vardılar. Jandarmalar onları bekliyordu. Gelenlerin silahları alındı, elleri kelepçelendi. Daha sonra, önceden hazırlanmış bir motorlu sandala bindirdiler ve denize açıldılar. Az sonra kiralık katillerle dolu bir sandal yanaştı. Onbeşler süngülenerek denize atıldılar. Bunu limana dönen sandalların tayfaları anlattılar.

Büyük devrimci, komünist önder M. Suphi ve 14 yoldaşı böyle katledildiler. Fakat onları öldürmekle düşman, yaşamlarını adadıkları davayı ve kurdukları partiyi, Türkiyeli komünistlerin partisini, TKP'yi yokedemediler. TKP ÖLÜMSÜZDÜR. 15'lerin anısı daima mücadelemizde var olacaktır. Gün gelecek 15'lere ve diğer devrimcilere yapılan katliamların hesabı burjuvaziden sorulacaktır. ●

